

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za in-
seratstvo Din 40.— neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 51.
Telefon šte. 74; ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 453

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem čeku: zavodu: Ljub-
ljana št. 11.843 - Praha čisto 78.180.
Wien, Nr. 105.441.

Ljubljana, 9. februarja.

V Vatikanu so se nedavno pojavili predstavniki nemške manjšine v Jugoslaviji, ki so protestirali proti temu, da bi se slovansko bogoslužje uvedlo za vse katoličane v Jugoslaviji, ker bi tako bogoslužje pomenilo nevarnost za narodni razvoj nemške manjšine.

Očividno v zvezi s to intervencijo piše sedaj oficijelna vatikanska korespondenca «Officio romano informazioni» o konkordatskih pogajanjih z Jugoslavijo, o slovanskem bogoslužju in o nemški manjšini v naši državi. Določila odlikanja Vatikan zahtevuje večine jugoslovanskih katoličanov po uvedbi slovanskega bogoslužja, se isti Vatikan goreče zavzema za nemško manjšino pri nas ter jo tolaži, da ji nikoli ne bo storil ničesar žalega in da se ji ni bati slovanskega bogoslužja, ker ga za nemško manjšino nikdar ne bo dopustil.

O konkordatskih pogajanjih z Jugoslavijo trdi ta korespondenca, da Vatikanu še ni bil predložen niti naveden načrt. Na Balkanu da bo težko skleniti konkordat po vzgledu konkordata iz leta 1914, ki je bil zaključen s tedanjim Srbijo ali s Črno goro l. 1886. V novi državi so nastale popolnoma nove politične, gospodarske, narodnostne (!) in verske razmere z novimi vprašanji, preko katerih cerkev ne sme kar tako. Popolnoma napačno je, da se plaši Nemce v Jugoslaviji in da se jih poganja proti cerkvi. Zlasti v vprašanju cerkvenega jezika. Tu se napačno misli, da se bo staroslovansko bogoslužje uvedlo preko Srbije v celo državo, tako da bi se Nemcem vsilili slovanski cerkveni jezik, kar bi pomenilo poizkus denacionalizacije in posvajanja cerkve namram Nemcem v Jugoslaviji. Vatikanska korespondenca pravi k tej točki doslovno: «K tej stvari treba načeloma dodati, da odlikanja cerkev vsako raznarodovalno politiko (!) in da je naravnost izključeno, da bi kurila podredila nemške župnije pod tujejezične obrednike. Morda se namram Slovonom dovolijo gotovo koncesije v obredu, toda za Nemce se ne bo menjala do sedanja latinska liturgija».

Izraz uprav izjavljajoče predrznosti in pristanosti si je dovolil Vatikan v svoji oficijelni korespondenci. Porabil je priložnost, da je nanovo javno dokumentiral svojo nelojalnost namram Jugoslaviji in Jugoslovenom. V Jugoslaviji je Vatikan na strani neznatne manjšine Nemcev, v Italiji pa istočasno z uprav ostudno servilnostjo izpolnjuje povelja, ki prihajajo od fašistične vlade in grede za to, da se čim prej raznarodajo jugoslovanski narod v Italiji.

Iz Trsta je moral pred leti pobegniti jugoslovanski škof dr. Karlin. Na njegovo mesto je prišel zagrižen Italijan dr. Fogar. Fašisti pretepaajo slovenske duhovnike, uničujejo slovenske bogoslužne knjige, slovenske župnije trepetajo pred fašističnimi tajniki. Vatikan se ne zgame. Vatikan se prav nič ne zmeni za to, da biva v Jugoslaviji več milijonov katoličanov, ki so iste krvi in ki izhajajo od iste matere, kakor njih bratje pod Italijo.

Vatikan se menda zaveda, da vodijo jugoslovanske katolike pač osebe, ki so še bolj servilne, kakor je servilen Vatikan fašizmu in da se zato Vatikanu ni treba bati pred jugoslovanskimi katoličani. Vatikan se zaveda, da ima pri nas klerikalno stranko, ki slika narodu Vatikan kot nezmotljivo prestolico katoliškega sveta in tudi slovenskih katoličanov. V Vatikanu je sama pravica doma. Tam ni intrig, neinformiranosti, pogrešk in drugih pojavov človeškega delovanja. Vse, kar stori Vatikan, je dobro in nezmotljivo. Ne samo v dogmatičnih pravdah, tudi v praktičnih, cerkvenih vprašanjih. Tako uče klerikalna glasila, tako prepričujejo predstavniki slovanskega klerikalizma. Kdor pa ima drugačno mnenje, kdor smatra, da je v Vatikanu politika ravno tako dobra, kakor v raznih vladah, ta je svobodomislec in brezverec.

Vsa moderna zgodovina dokazuje, da ravna Vatikan od nekdaj po realnih faktorjih, da je v dobi despotizma blagorval despote, da je pozneje proglasil v absolutistični državi, da izhaja vsa državna oblast od Boga in da je treba slediti absolutistični oblasti brez ugovora. Posebno zlobno in nepravilno vlogo pa je zavzel Vatikan po pojavu moderne nacionalnega principa. V svetovni vojni se je postavil na stran osrednjih veselih ter molil in intrigiral proti narodom, ki so se borili za svoj obstanek. Vatikan svoje protislovanske navedbe tudi še danes ne more zatajiti in je tudi tako dolgo ne bo, dokler ne videl in čutil, da so Slovanci prežeti s suženjstvom. Šele kadar bo Slovan obrnil italijanskemu Vatikanu hrbet, bo tamkaj nastopilo iztreženje, a takrat bo najbrž že prepozno.

Splitska občina in oblastva skupščina

Split, 9. februarja. n. Danes je splitska občina izdala objavo, da splitski magistrat dovoljuje, da se dvorana mestnega magistrata uporablja za seje oblastne skupščine.

Zmaga korupcije v anketnem odboru z 11:10 glasovi

Bitko je odločil klerikalni glas

Klerikalci so se obvezali, da glasujejo za protikorupcijski predlog poslanca SDS Svetislava Popovića, a so v zadnjem trenutku radi ministrskih portfeljev onemogočili uspeh večmesečnega dela anketnega odbora.

Beograd, 9. februarja p. Danes popoldne se je vršila seja anketnega odbora, na kateri se je imelo sprejeti definitivno poročilo odbora o aferi Rade Pašića glede naročil v tovarni Adamov in o famoznem čeku 100.000 francoskih frankov. Kakor znano, sta obstojala dva predloga: radikalni, ki smatra, da pada krivda na uradništvo in po katerem anketni odbor ni kompetenten, da predlaga postopanje proti kompromitiranim ter predlog samostojnega demokrata Svetislava Popovića, ki konstatira vse konkretne činjenice, katere je ugotovilo delo anketnega odbora in po katerih se vidi, da so obstojale zlorabe in korupcija pri visokih uradnikih, a nič manj pri odgovornih ministrih. Predlog posl. Popovića zahteva, ker je krivda in materialna odgovornost dokazana, da se stavi pod obtožbo nekateri višji uradniki, med njimi generalni direktor železnice Mihajlo Ilić in da se predlaga Narodni skupščini, da se stavi pod obtožbo bivša ministra Kojić in Stojadinović. Dalje ugotavlja, da je Rade Pašić res prejel honorar in provizijo za to, da je izposloval izplačilo Adamovski tovarni, ki je bilo nepravilno in neosnovano v zakonu.

Vsi zastopniki opozicije v anketnem odboru, tudi radičevci so predlog samostojnih demokratov sprejeli za svojega. Tako je bilo za predlog posl. Trifunovića 10 radikalov, za predlog posl. Popovića 10 poslancev SDS, DZ, HSS in zemljoradnikov. Odločilen je bil torej glas klerikalnega posl. dr. Hodžarja. Vse te dni so klerikalci izjavljali, da glasovanje v odboru ne more biti politično vprašanje, temveč čisto pravno vprašanje in da bodo oni kot pobijalci korupcije absolutno za predlog samostojnih demokratov.

Zgodilo pa se je povsem drugače. Danes je najno pripotoval v Beograd dr. Korošec. Ves popoldan so imeli sejo radikalni člani anketnega odbora, ki so preko Uzunovića in Ilije Mihajlovića se pogajali z dr. Korošcem in se pogodili, da dr. Hodžar opusti svoj predlog: »V aferi Adamovo je anketni odbor končal stavljeno nalogo ter pričakuje, da se bo iz srede Narodne skupščine stavi predlog, po kojem bi se

Početkom seje je Ranko Trifunović umaknil svoje poročilo, ki je v ostalem tudi jasno priznavalo obstojanje kaznivih dejanj za vse osebe, za katere so samostojni demokrati zahtevali obsodbo. Čim je Ranko Trifunović umaknil svoj predlog, je staval Hodžar sledeči predlog: »V aferi Adamovo je anketni odbor končal stavljeno nalogo ter pričakuje, da se bo iz srede Narodne skupščine stavi predlog, po kojem bi se

Velikansko ogorčenje proti klerikalnim podpornikom korupcije

Poslanci konsternirani nad klerikalnim glasovanjem v anketnem odboru. — Dr. Korošecova pogajanja z radikali za klerikalno pripravo, ki naj potegne korupcijski voz iz blata in ki so končala za Slovence tako žalostno in sramotno. — Današnji sestanek Narodne skupščine pod mučnim vtisom včerajšnjih dogodkov.

Beograd, 9. februarja, p. Vsa poštena politična javnost stoji pod mučnim vtisom današnjih dogodkov v anketnem odboru, kjer je radikalom uspelo, da so s pomočjo odločilnega klerikalnega glasu prevrnili vse dosedanje delo ter se je borba proti korupciji spremenila v pravo, a tem tragičnojšo paradijo. Klerikalci, ki so se po svojem zastopniku dr. Hodžarju kar najodločneje izjavili za predlog posl. SDS Popovića ter izjavljali, da za nobeno ceno ne pristanejo na radikalno solucijo afera, ki v stvari pomenja blagoslovitev v stomilijonsko afero zapletenih bivših ministrov in drugih visokih državnih funkcionarjev, so z vneto izpeljali radikalni korupcijski voz iz blata. Poslanci, ki so vse do včeraj verjeli klerikalnim besedam o preganjanju korupcije, so danes konsternirani in Timotijevićeva izjava, da je s klerikalnim nastopom obrezuspešno vse večmesečno delo anketnega odbora je le skromen izraz splošnega ogorčenja.

Kakor smo že včeraj poročali, so pašičevci izsilili od Uzunovića, da je proglasil korupcijsko zadevo za vladino stvar ter se postavil na stališče, da mora biti vladina večina solidarna. Klerikalci so poklicali samozaverno dr. Korošec v Beograd, kamor je danes jutraj prispel. Ves popoldan so se vršila

moglo proti vsem osebam, o katerih krivici bi se po poročilu anketnega odbora pričela Narodna skupščina, postopati po obstoječih zakonih. Razen tega smatra anketni odbor za svojo dolžnost, da pozove kraljevo vladu, da predloži predloge o reorganizaciji administrativne službe v prometnem ministristvu, ter zakonite ukrepe za pobjanje korupcije, ker se po završetku dela anketnega odbora kaže osnova za te zakonite ukrepe. Glede afera s čekom je g. Radomir Pašić spisal ček šte. 483.038 in postavil nanj svoj podpis pri francoski hipotekarni banki v Beogradu. Anketni odbor po obstoječih zakonskih predpisih ni pristojen, da se vtiika v vprašanje posameznih izdatkov in izplačil iz fondov za zaupne državne potrebe. Ako Narodna skupščina smatra za potrebno, da se tudi izdatki te in slične narave kontrolirajo, smatra anketni odbor, da kraljeva vlada stavi predlog, kako bi se mogli kontrolirati tudi izdatki take narave.

Hodžarjev predlog je izzval zlasti pri bivših klerikalnih zaveznikih opozicijskega bloka konsternacijo. Vršilo se je glasovanje. Klerikalna večina je z 11 glasovi proti 10 odklonila dr. Popovićevo predlog ter sprejela Hodžarjevo resolucijo s tem je anketni odbor zavrgel razčiščenje nezastisljane korupcijske afera ter onemogočil, da se krivci kaznujejo.

Končno je bil se sprejet predlog, da anketni odbor v toku 15 dni dovrši se vse svoje ostale posle ter se potem razide.

Opozicija je po seji imela poseben sestanek, na katerem je podpisala dr. Popovićevo predlog kot svoje skupno mnenje ter je določila za svoje glavne govornike posl. dr. Popovića (SDS) Banikovića (HSS) in Orola (DZ).

Ko so opozicijski poslanci zapuščali sejo so ogorčeno obsodili klerikalno izdajstvo. Posl. Timotijević (DZ) je izjavil novinarjem: »Že dne 27. novembra 1926 je imel anketni odbor izdelano poročilo za Narodno skupščino, ki je vsebovalo konkretna dejstva, katere je anketni odbor ugotovil na temelju činjenic ter je takrat anketni odbor odločil, da bo izdal tudi še kritiko in motivacijo vseh dejstev ter jih izročil Narodni skupščini. Ker anketni odbor s svojim predlogom ni bil gotov v šestih mesecih je zahteval podaljšanje roka. Skupščina je nato pristala in upravičeno pričakovala, da anketni odbor predloži vse dokaze s svojim konkretnim predlogom. Na današnji seji pa je popolnoma nenadoma in povsem nepričakovano zastopnik SLS dr. Hodžar staval predlog, s katerim se vračamo tja, kjer smo bili v začetku. To kar so klerikalci storili, pomeni da je bilo škoda, da je anketni odbor sploh začel delati.

S svojim današnjim postopanjem so si klerikalci podrli zadnje ostanke moralnega ugleda ter se v pravem pomenu onemogočili. Radikalni sami se iz njih norca brijejo ter se nasproti drugim strankam hvalijo, da ni poslušnejših in koncilijantnejših pomočnikov nego so slovenski klerikalci.

Pod mučnim vtisom današnjih dogodkov v anketnem odboru se jutri sestane Narodna skupščina, da prične razpravo o državnem proračunu. Po pričanju poročil večine in manjšine finančnega odbora bo finančni minister podal svoj ekspoze. Pred prehodom na dnevni red bo SDS staval mučen predlog glede avtentičnega tolmačenja čl. 1. zakona o volilnih imenikih.

Danes je bila v skupščini razdeljena med poslance radičevska obtožba ministra Maksimovića.

Zima in mraz na našem jugu

Sušak, 9. februarja. n. Danes je popustila zima in mraz, železniški promet je zopet normalen.

Mostar, 9. februarja. n. Po vsej Hercegovini divja veliko neurje s silnim vetrom. Pada gost sneg, skoro vse telefonske linije so prekinjene.

Uvedba klerikalnega absolutizma in terorja v oblastne samouprave

Protizakonita uredba ministra notranjih del, s katero koncesijo klerikalcem se odpravlja za volitev oblastnega odbora porporc ter na umeten način vzpostavlja v Sloveniji absolutistično klerikalno partizanstvo v novih deželnih samoupravah. — Istočasno je vsa oblast novih skupščin, ki bodo takoj po prvem sestanku odgodene, prenešana na samoklerikalne oblastne odbore.

Beograd, 9. februarja, p. Kakor se je sedaj pokazalo, je bil glavni pogoj SLS za vstop v vladu ta, da se ji izročijo oblastne samouprave v popolno eksploatacijo. Za to ceno so se klerikalci odrekli drugim, zlasti pa gospodarskim zahtevam. Izvršujoč tozadevni pakt med radikali in klerikalci je minister notranjih zadev izdal uredbu, s katero odpravlja porporc pri volitvi oblastnih odborov ter praktično omogoča, da bodo oblastne skupščine takoj po svojem sestanku na nedogleden čas odgodene. Nova uredba odpravlja določbo, da se voli oblastni odbor po porporcu ter ukinja predpis, po katerem ima veliki župan na prvi seji predložiti oblastni skupščini provizorični proračun, ki tvori predmet skupščinske razprave ter omogoča, da oblastna skupščina takoj pristopi rednemu delu. Z novo ministrovo uredbu je vse delovanje oblastnih skupščin postavljeno na glavo in dejansko onemogočeno. Oblastne skupščine, ki se sestanejo 23. t. m., naj v smislu pakta med radikali in klerikalci in na podlagi nove uredbe takoj v prvi seji izvolijo predsedništva ter oblastne odbore po večinskem principu. Isti dan

oblastna skupščina izvoli še tri skupščinske odseke, nakar se odgodi, ker je dolžnost velikih županov predložiti budžet ukinjena in so oblastni odbori pooblašteni, da sami sestavijo budžetni predlog. S to določbo je delovno zasedanje oblastnih skupščin onemogočeno ter je dejansko vsa oblast prenešana na oblastne odbore. Z izločitvijo porporca je izločena tudi neposredna kontrola opozicije pri vodstvu tekočih poslov oblastne samouprave ter je v Ljubljani in Mariboru na umeten način vzpostavljeno absolutno klerikalno gospodarstvo v novih deželnih upravah. Opozicija, ki šteje v mariborski oblasti 20, v ljubljanski pa 12 poslancev, je na nečuvven način izigrana.

Minister je izdal svojo uredbu, sklicujoč se na pooblastilo točko 4. prehodnih naredb k zakonu o samoupravah. Dejansko je uredba nezakonita, ker ima po zakonu pravico menjati poslovnik edino le oblastna skupščina. Pričakovati je, da bo najnovejši naklep proti oblastnim samoupravam izzval odločen odpor pri vseh opozicijskih strankah ter povzročil energično protiakcijo.

Radić zopet živahno kombinira

Sedaj sestavlja novo vladu DZ, SDS in HSS. — Konferenca Radićevega kluba v Zagrebu. — Blagoslov ljubljanskega škofa.

Beograd, 9. februarja p. »Pravda« objavlja Radićevo izjavo, da se položaj nahaja v stadiju razvoja in da se bo mogel o njem izjaviti šele čez nekoliko dni. Radić z zadovoljstvom konstatira, da se HSS in Pribićević strinjata v anketnem odboru ter izraža željo, da bi prišlo do koncentracijske vlade, v katero bi vstopili Pribićević, Ljuba Davidović in HSS. Radić smatra, da Davidović ne bo vstopil v nobeno vladu, kateri bi bil predsednik Uzunović in v kateri bi se nahajal Boža Maksimović. Radić brzkone ne bo odpoval v Dalmacijo, temveč bo odšel v Davos, kjer se zdravi njegova hči vdova Vandekar.

Zagreb, 9. februarja. n. Danes zvečer je bila v Zagrebu konferenca Radićeve stranke. Ob 21.30 zvečer je bil izdan komuniké,

ki pravi: HSS zahteva, da mora Narodna skupščina ves material anketnega odbora izročiti sodišču v nadaljnjem postopanju ter da Narodna skupščina v osmih dneh izvoli prikaovalni odbor, ki ima odločiti, ali se imajo dr. Velizar Janković, Dragomir Kojić in Milan Stojadinović, kakor tudi vsi drugi ministri, ki so imeli posla z Adamovo afero, izročiti sodišču, kakor tudi to, da Narodna skupščina pozove ministra pravde, naj državno pravdnštvo takoj postopa po zakonu proti Radi Pašiću. Vršila se je obširna politična razprava, na kateri je posl. Pucoelj poročal o razgovorih, ki jih je imel z ljubljanskim knezoškofom dr. Jegličem. Škof je izjavil, da ga veselijo uspehi, ki jih je dr. Korošec dosegel. Posebno srečen je, da se radičali uvideli, da se z Radićem ne more delati. Radić da je star nasprotnik papeža in z njim ne sme biti nobenega sodelovanja.

Dr. Stresemann v Italiji

Prijazem sprejem nemškega zunanjega ministra v Italiji. — Možnost njegovega sestanka z Mussolinijem v Rimu.

Rim, 9. februarja. os. Danes dopoldne ob 9.42 je prispel v San Remo iz Milana nemški zunanji minister dr. Stresemann s svojim spremstvom petih oseb. Italijanske državne železnice so mu dale na razpolago poseben salonski voz. Novinarjem, ki so ga prosili za izjavo, se je z diplomatsko spretnostjo umaknil. Na postaji San Remo sta ga sprejela nemški poslanik v Rimu v. Neurath in nemški konzul dr. Geibel. Dr. Stresemann, ki ga je množica spoštljivo pozdravljala, se je takoj odpeljal v hotel Royal. Ostal bo v San Remu tri tedne.

«Agenzia Radio Nazionale» pravi, da v rimskih diplomatskih krogih še vedno govorijo o sestanku med Mussolinijem in dr. Stresemannom. Po teh govorilih bi se oba ministra sestala v Rimu, kajti Mussolini ne more zapustiti prestolice. Vendar pa zatrjuje v dobro informiranih krogih, da so to samo govorice in domneve, ki so dosele brez vsake podlage. Fašistični «Teve» naglašata, da Mussolini ne bo zapustil Rima, vsled česar je izključeno, da bi se sestel z dr. Stresemannom na italijanski rivijeri. Tudi poluradna «Tribuna» prinaša slično vest.

Pogajanja za ureditev Tangerja

Včeraj so se pričela v Parizu francosko-španska pogajanja o tangerskem vprašanju. — Kaj bo storila Anglija?

Paris, 9. februarja. 1. Za danes popoldne je določen začetek francosko-španskih pogajanj zaradi ureditve vprašanja Tangerja. Francoski delegati so De Bonmarché, ravnatelj političnega in gospodarskega oddelka zunanjega ministrstva, De St. Quentin, ravnatelj zunanjeja ministrstva za afriške zadeve in Merillon, konzul v Tangerju; španski pa Quinones de Leon, veleposlanik v Parizu; Aguirre Cascer, ravnatelj oddelka za Maroko v zunanjem ministristvu in španski konzul v Tangerju. Prave zahteve Španije še niso znane. Vč se le, da hoče imeti nevtiralizacijo pasu okrog mesta, po drugih verzijah pa hoče pristaneke podpisnic statuta, da se mesto z okolico združi s špansko cono Maroka.

Listi se obširno bavijo z začetkom teh pogajanj. Tako piše «Petit Parisien», da gre pri teh razgovorih s francoske strani za obrazložitev stališča pariške vlade. Francija je pripravljena nekoliko spremeniti pogodbo, da ustreže željam Španije, ako so njene zahteve upravičene in ako niso v protijelju s francoskimi interesi. Kakor se vidi iz izjav Prima de Riveira in tudi kralja amega, so španske zahteve zelo velike, čeprav niso popolnoma znane. Najmanj, kar se more reči o njih, je, da ne odgovarjajo ne besedi in ne duhu pogodbe. Ako se je Francija odločila za revizijo nekaterih uprav nih določb tangerskega statuta, je iskati vzrok le v tem, da hoče iti na roko prija teljski državi, ki se je z njo bojevala v Rifu. Kar se tiče Anglije, je gotovo, da ne bo na strani Španije, ker vendar ne bo hotela dati iz rok orožja, ki ga ima v Gibraltarju. Kajti ako postane Tanger španski, potem izgubi Gibraltar polovico svoje vrednosti in ne

more več popolnoma zapirati vhoda v Srejo zemsko morje. Ni dvoma, da se bo razprav o Tangerju udeležila tudi Anglija, Italija pa bo pozorno stala ob strani. De Riveira bo pač skušal zadevovati Mussolinia. Vprašanje pa je, ali mu bo to uspelo.

«T m p s» pravi, da izključuje tangerski statut, sklenjen leta 1923, tudi ako bi Francija hotela, priključitev cone k španskemu delu Maroka. Uprava mesta je preveč jasno definirana, da bi jo bilo mogoče odpraviti.

Sicer pa priznavajo tudi v Franciji, da sedanjí tangerski statut ni popoln. Vendar ima to prednost, da spoštuje suverenost maroškega sultana in da tvori vez med Tangerjem in ostalim Marokom. Razen tega potrebuje mesto s pristaniščem obsežnega ozadja, kar priznavajo tudi Španci s tem, da se udeležuje gradbe železnice v Fez, ki bo kmalu gotova.

Tanger, 9. februarja. (be.) V španskem delu Maroka je prišlo na raznih krajih do upora. Bajje so nekatera plemena umorila šejke, ki so jih postavili Španci.

Novo madžarsko izzivanje

Budimpešta, 9. februarja. g. Pester Lloyd pravi, da se vprašanje medzvezniške vojaške kontrole na Madžarskem prav nič ne tiče držav Male antante. Zato se tudi madžarska vlada nima pogajati z njimi. Po členu 135. trianonske mirovne pogodbe izvršujejo kontrolo nad razorožitvijo Madžarske izključno le glavne zvezniške in pridružene države, namreč Anglija, Francija, Italija in Japonska.

Prvi centralistični korak SLS

SLS za centralistično cenzuro občinskih proračunov. — Predlog poslanca Smodeja zoper decentralizacijo. — Atentat SLS na avtonomijo Ljubljane, Maribora, Celja in Ptuj.

Poročali smo že, da je ministru za socialno politiko dr. Gosarju bilo usojeno, da je bil prvi dan njegovega ministristva znižanje državnih prispevkov. Središnjemu uradu za osiguranje delavcev od 500.000 na 250.000 Din. Bolj pa se je postavil znani gostobesednjak posl. Smodej, ki je med volitvami pripovedoval v Mostah uprav gorostasne stvari o g. Uzunoviču. Moč je predlagal sedaj kot vladni poročevalec, kaj naj se menja v finančnem zakonu. Večinoma je šlo le za popravilo evidentnih pogršk. Le davka prosti minimum pri dohodatini se zviša od 5.000 na 6.000 Din (t. j. na 500 Din mesečno), pri čemer pa so klerikalni sociologi pozabili na eksistenčni minimum pri davku na telesno delo.

Zanimivo je, kaj je dosegel g. Smodej s svojo SLS glede cenzure občinskih proračunov. Prvotno besedilo čl. 73 finančnega zakona se je glasilo: »Pri reze oblasne, okružne i sreske preko 100 %, a opštinske preko 300 % od sume godišnjega neposrednega poreza odobrava minister financija, za Srbijo i Crnu Goru neposredno, a za ostale krajeve preko svojih delegata odnosno oblasnog direktora, no sve budžete gradskih opština, čiji ukupnan iznos razhoda prelazi sumo od 3 milijuna dinara odobravat će minister financija bez obzira na visinu procenta prireza.«

Proti temu je odločno ugovarjala SDS, zahtevajoč, da se briše drugi del tega člena, in sicer od besed »no sve budžete gradskih opština...«, češ da ni razloga slabše obravnavati mestnih občin, kakor vasi in se ta določba zelo opasno kosa z avtonomijo večjih mest.

Svečnica — sodni dan SLS

Da je SLS neljubo, da se je pred vso javnostjo ugotovilo, kako je glasovala za nezmanjšanje dohodatino za davek na telesno delo, za davek na poslovni promet, za gostilniške takse, za zvišano zemljarino, za centralizem cenzure občinskih proračunov in za suspenzijo finančne avtonomije naših večjih mest, za izenačenje učnih načrtov v vseh šolah še pred novim srednješolskim zakonom, za zloglasno draginsko uradniksko narečbo br. 99.000 in obenem proti celemu reformnemu načrtu, ki ga je predložila SDS — da je to SLS neprijetno to verjamem.

A osebni napadi name tega žalostnega dejstva premeniti ne morejo. Še manj pa laži, s katerimi se trudi glasilo SLS omiliti svojo krivico. Pod vladami, v kolih je sodelovala SDS, niso bila vpeljana nobena nova bremena in tudi davek na telesno delo, ki ga je finančno ministristvo skušalo vthotipati preko dvanajstih za april-junij 1925, sva jaz in poslanec Demetrovič preprečila z ostrim protestom in stvarno kritiko. Ta davek se je — kar SLS prav dobro ve — začel pobirati šele na podlagi določ, ki jih je odglasovala večna RR. Na Svečnico pa je davek na telesno delo odobrila tudi SLS in je zanj glasovala.

Tistih par mesecev, kar sem jaz deloval v vladni PP, je zavzela štirimesečna volilna doba, nadaljne tri mesece pa verifikacijski problem radičevskih mandatov, ki je bil že kompliciran s krizo. Ves ta čas smo cela

n. pr. Ljubljane, Zagreba in Maribora. Mesto da li pomagali temu opominu SDS do zmage, je g. Smodej v imenu SLS in NRS predlagal, naj se briše besede »za Srbijo i Crnu Goru neposredno, a za ostale krajeve preko svojih delegata odnosno oblasnog direktora, no«.

Torej se bo ta centralistični člen 70 po stilizaciji SLS glasil: »Doklade oblasne, okružne in sreske preko 100 % in občinske preko 300 % od vsote letnega neposrednega davka odobrava minister financ. Vse proračune mestnih občin, kjer skupna vsota izdatkov prekoraci 3 milijone dinarjev, odobrava minister financ brez obzira na višino procentov doklade.«

Ker se bodo oblasti pač varovale skleniti nove doklade in vrh tega ostanejo vse ostale omejitve v veljavi, je g. Smodej s svojim predlogom dosegel le dvoje:

1) da je finančni delegaciji odvzel doseženo kompetenco v korist ministristvu financ,

2) da bodo proračuni vseh večjih mest odvisni od dobre volje raznih načelnikov v Beogradu.

Radikali so g. Smodeja in SLS zelo hvalili, češ, dali smo jim tri skromne stolice, pa že krepko pomagajo — centralizirali.

Ker pa je stvar zelo resna in ima lahko dalekosežne posledice, bi bilo umestno, da se naše velike občine s Smodejevimi eksperimenti nekoliko bolj temeljito pozabavajo in protestirajo proti suspenziji z zakoni in statuti zajamčene avtonomije, ki jo je s famoznim čl. 73 »dosegla« — SLS.

SDS kakor jaz stali na braniku interesa države in svojih volilcev: strahoviti akti in nemarnosti vlade RR in njeni atentati na pravice in svobodščine vseh stanov so dokazali, kako krepko je SDS napram radikalom držala fronto.

L. 1924 in do Radičeve kapitulacije je po krivdi separatistov vsa državna moč bila zaposlena in zapletena v državnopravne boje in šele naša zmaga je odprla pot mirnemu delu, ki ga pa žal vlada RR ni znala začeti. Danes se že vidi, da nova vlada ni boljša.

SLS je stopila v vlado v zelo ugodnem momentu, ko je potreba davčne razbremenitve nesporna in vseh krogih. Vrh tega bi bila radičevski stališča vseh ostalih strank glede vstopa v vlado lahko izsilila mnogo ugodnosti. A SLS tega ni storila in kakor se vidi, ni niti poskušala, temveč je vzela samo poritlje in si zaglasila uvedbo terorja v oblastnih samoupravah.

Finančni zakon je in ostane glavna odločitev. Vse tolažbe na bodočnost in »da se se bo predloge SDS študiral«, to je le blažev žegen za največje. Kocka glede davkov in glede cele vrste za Slovenijo usodnih vprašanj je padla na Svečnico. SLS je pri tem sodelovala aktivno proti gospodarskim in kulturnim interesom Slovenije. Njeni glasovi so bili odločilni. Na tem se ne da nič izpremeniti. D. G. Z.

loge za gospodarsko pomoč Sloveniji v finančnem odboru odklonila, se morajo klerikalci sedaj zadovoljiti z generalom »v žepu«. Slaba kupčija! Zanimivo je tudi to, da opravičujejo klerikalci generala v vladi z istimi argumenti, kakor so ga pred tedni radičevci, ko so bili z njim v vladi, svoje sodelovanje v vladi pa s slovito drobitarsko politiko, kakor svoječasno g. Pucelj.

Poštenost takozvanega »katoliškega« časopisja

»Domoljub«, poroča o zadnji seji Narodne skupščine med drugim: »Žerjavovski poslanec Agatonovič je predlagal, naj se dovoli čisto svobodno nošenje orožja (menja zato, da bodo znani pretepači zopet lahko nekaznovani streljali na nedolžne ljudi).« Kai »Domoljub« mar, da je posl. Agatonovič član Demokratske zajednice in da je torej davidovičev in ni bil nikoli »žerjavovec«, za njegovo klerikalno poštenost je dovolj, da se zlaže in da potem obrekuje. To je »krščanska kvturna podlaga« naših klerikalcev in njihovih listov.

Klerikalne besede in dejanja kakor noč pa dan

Dne 16. m. m. je dr. Korošec na klerikalnem shodu v »Unioni« izjavil: »V vlado bomo šli samo takrat, ako nam ne bo treba zatajiti in izdati niti ene (i) točke našega programa in ako bomo dobili jamstvo, sigurno in trdno jamstvo, ne pa samo megleh obljub, da se bo vlada brigala za vse (i) stanove našega ljudstva in spoštovala vse njegove zahteve.« Čez dva tedna je klerikalna stranka vstopila v vlado in zavrgla svoje lastne predloge v finančnem odboru za zboljšanje položaja uradništva, invalidov, kronskih upokojencev, delavstva, kmetov in sploh vseh davkoplačevalcev. Vlada klerikalcev in radikalov je s proračunom zavrgla vse upravičene zahteve vseh stanov in o kakem jamstvu, da bo spoštovala vse njihove zahteve, danes niti fraza ne more biti več. Seveda, dr. Korošec je govoril v »Unioni« teden dni pred volitvami, ko je šlo za glasove volilcev, po volitvah pa je pozabil na vse točke svojega programa. Ko je klerikalna stranka s obljubami in z zvišajo izjavila iz volilcev volilne krogičice, je nato pljunila na svoj gospodarski program in na svoje lastne besede. Če bi dr. Korošec povedal 16. januarja v

»Unioni«, da bo njegova stranka glasovala za proračun, kako ga je sestavila vlada RR, bi bil rezultat oblastnih volitev v Sloveniji vse drugačen. Med besedami in dejanji je pri klerikalcih vedno taka razlika kakor med dnevom in močjo.

Rimsko-katoliški falzifikati

»Slovenec« od 4. t. m. z velikimi črkami poroča o seji nove večine finančnega odbora, kjer da se je sestavilo poročilo tega odbora. Med drugim trdi »Slovenec«, da se v tem poročilu »glede upokojencev« zahteva izenačenje vseh upokojencev in revizija tistih, ki so se predčasno upokojili. To poročilo glasila rimske kurije v Ljubljani

je falzifikat. Pred nami leži »Izveščaj«, ki je bil 3. t. m. res podpisan od poslancev SLS g. Vladimira Pušenjaka in Franca Smodeja. Tu se govori o reviziji upokojencev, ki da stanejo državo to leto 722 milijonov dinarjev. Ni pa besedice v njem o izenačenju upokojencev, zlasti ne kronskih z dinarskimi. SLS je upokojence ne samo izdala, ampak še drzno širi laž, da vsaj poročilo fin. odbora želi izenačenje. Gg. Smodej in Pušenjak se nista niti toliko potrudila da bi našlo enakosti poročilo v to poročilo. Že isti dan sta glasovala proti predlogu SDS, da se izenačijo z novim proračunom kronski upokojenci z dinarskimi.

Revolucija na Portugalskem v polnem razmahu

Upornemu prebivalstvu se pridružuje tudi civilno prebivalstvo. Po vsej državi divjajo ljuti boji. — Nezanesljiva poročila o dogodkih v Lizboni, kjer so sestavili uporniki novo vlado. Oporito zasedle vladne čete?

Pariz, 9. februarja, s. Po 16 urnem bombardiranju so se uporniki v Oportu udali. Mesto so zasedle vladne čete. Na sprotno pa se upor v Lizboni še vedno širi. Jasne slike o položaju ni mogoče napraviti; vendar pa je gotovo, da ne gre samo za vojaško revolucijo, temveč za civilno revolucijo, ki se je intenzivno udeležuje tudi prebivalstvo. Po verodostojnih vesteh se je uprla tudi vsa zračna eskadra, ki je odletela v Lizbono, da podpre upornike.

V splošnem so vesti o revoluciji vedno resnejše. Uporniki so v Lizboni zavzeli mnogo strateško važnih točk. Prebivalstvo je na strani upornikov. Anglija je poslala iz Gibraltarja vojne ladje, da bi ščitile angleške interese. Križarka »Comus« je odplula v Lizbono, torpedovki »Victor« in »Westmin-

ster« pa v Oporto. Močno obstreljevanje »Oporta« je povzročilo v mestu velika opustošenja. Mnogo oseb je bilo ubitih. Med bombardiranjem so se odigravali strašni prizori. Mesto je polno mrličev. Stavka železničarjev je splošna. Večini voditeljev demokratske stranke se je posrečila združitev z uporniki.

Lizbona, 9. februarja, (be.) Revolucijonarji so imenovali novo vlado. Stara vlada je ustavila po mestu ves promet in odredila, da se zapirajo trgovine že ob štirih popoldne.

London, 9. februarja, s. Listi prinašajo še ne potrjeno vest, da je bil predsednik portugalske republike aretiran. Dopolnilni list »Star« poroča, da traja bitka, ki se bje sedaj že 40 ur nepretrgoma, še vedno dalje.

Angleško-kitajski spor pred viškom

Anglija ne bo prosila intervencije Društva narodov. — Komunistične demonstracije v Hankavu. — Obnoveitev pogajanj med Anglijo in Kantonom? — Resolucije angleških strank. — Optimizem angleškega tiska.

Zenava, 9. februarja, (lo.) Chamberlain je poslal Društvo narodov poročilo o angleški politiki na Kitajskem. Poročilo je le informativno in ne zahteva intervencije Društva narodov v kitajskem sporu, ki ga smatra angleška vlada za izključno notranjo zadevo Kitajske.

Hankav, 9. februarja, (be.) Tu so bile velike demonstracije, katerih se je udeležilo nad 80.000 ljudi. Množica je nosila v sprevodu slike Sunjatsena, Marxa in Ljennina. Med demonstracijami so bile kitajske prodajalne večinoma zaprte.

Sanghaj, 9. februarja, d. Dva bataljona evropskih čet iz Indije sta se izkazala v Hongkongu. Tudi štiri angleške križarke so dospale tjakaj. Iz dejstva, da gre Anglija sedaj na roko kantonski vladi, se da razlagati, da so se zopet pričela pogajanja med južno-kitajskim zunanjim ministrom Cenom in angleškim delegatom O' Malleyem.

Tokio, 9. februarja, (lo.) Japonska vlada popolnoma odobrava ameriški predlog glede neutralizacije Sanghaja.

London, 9. februarja, (lo.) Delavska stranka je predložila resolucijo, v kateri obžaluje, da je vlada zamudila pravi trenutek, da popravi situacijo na Kitajskem. Resolucija ostro kritizira odhod angleških čet v Sanghaj in zahteva, da se angleške čete odpokličejo, češ da ogrožajo varnost angleških državljanov.

London, 9. februarja, (be.) Skupina konservativnih poslancev je stavila v spodnji zbornici dodatni predlog k odgovoru na prestolni govor, v katerem se čudi, da prestolni govor ne omenja Rusije.

London, 9. februarja, (lo.) V spodnji zbornici je podal Lloyd George svoje mnenje o Kitajski. Izrazil je svoje zadovoljstvo, da se

vlada ne vmešava v notranje zadeve Kitajske. Dasi odhod čet v Sanghaj komplicira tamošnji položaj, vendar vlada ne bi ravnala pravilno, ako bi ne storila v varstvo angleških državljanov primernih korakov. Nobena angleška vlada, liberalna, delavska ali konservativna, ne more prepustiti ljudi angleške krvi nevarnosti pokoljev, ne da bi storila v njih obrambo vse, kar je v njeni moči.

London, 9. februarja, (lo.) Optimizem kralja in vlade glede Kitajske deli tudi angleški javno mnenje. »Times« pravilo: Poročilo ministrskega predsednika je jasno in precizno in ne dopušča mnogo razmotrivanj, ampak le potrjuje načela angleške zunanje politike, ki ostajajo v celoti nespremenjena. »Daily Telegraph« podpira vladino poročilo o koncentraciji angleških čet v Hongkongu. »Morningpost« pravi, da bo naletelo poročilo ministrskega predosa na pristržen odmev in odobravanje v vsej državi. »Daily Express« pozdravlja trdno voljo vlade, da se bodo uporabile čete na Kitajskem le v obrambo imela in življenja angleških državljanov, kakor tudi dejstvo, da bo Anglija ostala zvesta tradicionalni politiki nevtiralnosti napram notranjim zadevam Kitajske. Velika Britanija ponovno nudi Kitajski roko v spravo. »Daily News« menijo, da poslednji dogodki upravičujejo nado, da se konča sedanjí kitajski konflikt vendarle mirnim potom. Obe kitajski stranki imata sedaj dovolj časa, da proučujeta angleške predloge in jih sprejmeta v veliko korist svoje države. Mirlojubni in pravični angleški predlogi so najboljši odgovor na protangleško propagando v Rusiji. »Manchester Guardian« pravi: »Sedaj smo v istem položaju kot Zedinjene države, ki so ravnale kot mi ojačile svoje bojne sile na Daljnem vzhodu in ki jih bodo uporabile zelo tedaj, ko bo to potrebno.

Razpadanje radikalne stranke v Bosni

Sarajevo, 9. februarja, n. Že več dni izhajajo v sarajevskih listih objave odličnih radikalov, da izstopajo iz radikalne stranke in da vstopajo v SDS in deloma v DZ. Danes je ugleden sarajevski radikal izjavil vašemu dopisniku, da je glavni razlog ta, da je umrl Nikola Pašić in da radikali izgubljajo spoštovanje in zaupanje v radikalno stranko. Pašić je bil avtoriteta za vse Srbe, posebno za one iz Bosne in Hercegovine, dočim se Uzunović niti od daleč ne more z njim meriti. Zato bo za radikale slabo, ako ostane tako, kakor je. Razen tega so radikali zelo nezadovoljni z ministrom dr. Sršićem.

Nova odkritja v poljski vohunski aferi

Varišva, 9. februarja, s. »Rzeczpospolita« prinaša senzacionalno poročilo, da je igral v veliko vohunsko afero zapleteni Wojedowski v taboru Pilsudskega veliko vlogo. Wojedowski je pred sodiščem izdal mnogo svojih sodelavcev, ki so se pred kratkim nastopali kot njegovi obtožitelji. Razen njega so baje pripadali drugemu oddelku generalnega štaba tudi polkovnik Slavak, ki je bil pred nekaj dnevi imenovan za kabinetnega šefa maršala Pilsudskega, dalje poštni minister Micziński, uradni lista »Głos Prawdy« Spiczinski in še dve drugi odlični osebnosti sedanjega režima.

Pretnje francoskih desničarskih republikancev

Pariz, 9. februarja, s. Izvrševalni odbor desničarske republikanske stranke, katere predsednik je minister za pokojnine Louis Marin, je imel danes sejo, na kateri je bila sprejeta resolucija, ki se izreka proti vladnemu načrtu volilne reforme, proti ratifikaciji londonske in washingtonske pogodbe in proti predčasni izpraznitvi Porjenja. Minister Marin je dobil strikten na-log, naj izstopi iz vlade, ako bi hotela vlada sprejeti enega izmed teh sklepov. Stranka bi takoj nato zopet stopila v opozicijo.

Brezposelnost v Franciji

Pariz, 9. februarja, d. Na seji gospodarstvenike sveta je poročal ravnatelj delovnega ministrstva Ciquenard o sedanjem stanju brezposelnosti v Franciji. Iz njegovega poročila se vidi, da vlada podpira 75.000 brezposelnih. Število onih brezposelnih, ki ne dobivajo podpore in onih, ki delajo po skrajnem urniku, je znatno večje. Glede trgovinskih nameščenecv se je bati, da se bo njihov položaj še poslabšal zaradi krize v industriji.

Osemurni delovnik v Nemčiji

Berlin, 9. februarja, (be.) Vlada je na svoji današnji seji sprejela tri zakonske načrte, po katerih se v plinarnah, pivarnih in steklarnah uvaja osemurni delovnik. Sklenila je tudi, da se ima čimprej donesti zakon o delovniku.

Smrt nemškega socijalističnega voditelja

Berlin, 9. februarja, (be.) V starosti 73 let je danes umrl za pljučnico bivši socijalno-demokratski poslanec in dolgoletni izdajatelj »Sozial-politische Zeitung« dr. Henrik Braun.

Čsl. pristanišče v Varni

Praga, 9. februarja, s. Bolgarska vlada je pripravljena odstopiti Češkoslovaški v Varni svobodno cono.

Konec latinske denarne unije

Bern, 9. februarja, l. Na predlog Narodne banke je sklenil zvezi svet, da francoski, belgijski, italijanski in grški zlatniki od 1. aprila dalje nimajo več iste veljave kot švicarski, kakor je to bilo doslej. Od tega dne dalje bodo javne blaginje sicer še zamenjale te zlatnike, vendar le po teži zlata in po posebni tarifi Narodne banke.

Davek na samce v Italiji

Rim, 9. februarja, o. Seja ministrskega sveta se je danes nadaljevala. V političnih krogih se je pričakovalo, da bo Mussolini podal na tej seji kako izjavo o stališču Italije napram dogodkom na Kitajskem. Zdi se, da so bila ta pričakovanja preuranjena, kajti vsaj v uradnem komunikatu, ki je bil izdan po seji, ni o tem vprašanju nikakega govora.

Minister Volpi je na tej seji zaključil svojo obsežno poročilo o finančnem položaju. Glede liktorskega posojila je sporočil, da je bilo dosedaj podpisanih za 8074 milijonov 972 tisoč lir nominalne vrednosti, vplačanih pa 2387 milijonov 38.250 lir. Kakor pravi uradno poročilo, je ministrski svet vzel z zadovoljenjem na znanje poročilo o uspehih posojila, ki ga je treba smatrati kot politični in finančni plebiscit, s katerim se je narod izrekel za fašistični režim. Sklenjeno je bilo, da bo vlada nadaljevala svojo dosedanje finančno politiko, ki stremi za postopno revalutacijo lire, za postopno zmanjšanje denarnega obkosa, za zboljšanje trgovinske bilance in za koordinacijo in snodbudo vseh zdravil produktivnih sil v državi.

Ministrski svet je razpravljaj tudi o dragini in o brezposelnosti, nakar je bil odoben pravilnik za aplikacijo zakona o davku na samce, ki ga bodo morali plačevati od 25. do 65. leta starosti. Davka bodo oproščeni katoliški duhovniki in redovniki, ki so vezani s celibatom, vojni pobabilenci, podžupniki in žastniki, ki se smejo šentiti le pod gotovimi pogoji, ter tuji državljani, tudi če žive stalno v Italiji. Davek na samce obsega določeno fikšno kvoto in dodatno pristojbino na dohodke obdavčene v razmerju 25 odstotkov dodatnega davka. Fikсна kvota se je določena takole: 35 lir za samce od 25. do 35. leta; 50 lir za samce od 35. do 50. leta in 25 lir za samce od 50. do 65. leta. Pravilnik določa slednjim tudi posebne kazni za razne prestopke.

Politične beležke

Tudi velik uspeh SLS

Čl. 167 finančnega zakona določa, da se osebe, ki so dosegle 60 let, ne morejo sprejeti v državno službo. Ko se je prikazala vladna večina Uzunović-Korošec po večurnem težkem posvetovanju, kakor naj se po pravi finančni zakon, je g. Smodej sramežljivo javil, da so poslanci NRS in SLS sklenili važno izpremenbo v čl. 177, in sicer tako, da ta določba ne velja »za posvečene osebe«. Prisrčen smeh celokupnega fin. odbora je pozdravil ta uspeh SLS. Za upokojence nič, za uradnike poslabšanje, davki stari, doseženi pa je velikanski napredek, da smejo biti »žegnane osebe« sprejete v državno službo tudi, če so preko 60 let stare. Bogoslovci, razni učni zavodi so že sedaj preskrbovalnice klerikalnih agitatorjev, odslej bodo lahko tudi pribežališa za starost na državne stroške.

General v klerikalnem žepu

Ob novem letu sta smatrala »Slovenec« in »Domoljub« za potrebno, da branita demokracijo in parlamentarizem, ker je bil imenovan general za prometnega ministra. Zanimivo je, kako »Domoljub« sedaj opravičuje generala v klerikalni vladi. Tako-le piše: »Kar se tiče generala kot železniškega ministra, smo mi še vedno proti njemu. Toda, če nam radikalna stranka po večletnem trdem boju končno da resno obljubo, da sprejema naše predloge (katere?) za gospodarsko pomoč Sloveniji, potem mi nismo tako brezvestni, da bi radi enega generala — ki je pa mimogrede povedano, v železniških vprašanjih strokovnjak, ker je po poklicu inženjer in je pri armadi vodil železniški oddelek — prepustili Sloveniji še nadalje njemu usodi. Ko je SLS videla, da je pri radikalih nekaj dobre volje tudi za Slovenijo, je zvesta (?) svojem programu takoj zgrabila za to priliko, da Sloveniji pomaga ter generala čisto z mirno vestjo vtaknila v žep Radi enega generala ne bomo pustili Slovenije dalje propadati. Če se je ponudila prilika, vsaj malo ji pomagati.« Domač pregovor pravi, da je v sili vsak izgovor dober in če se ga tudi psu na rep priveže. Tako mislijo tudi klerikalci. Ko je vladna večina vse važnejše pred-

Ples na vrvi

Uzunović: Le korajžo, Tone, se boš že privadil...

Naši kraji in ljudje

V obrambo in zagovor pouka francoščine na naših srednjih šolah

II.

Na moj članek z zgornjim naslovom, ki ga je priobčilo »Jutro« dne 6. februarja št. 32, je odgovoril g. J. Wester s smešnim mnenjem in — francoske revolucije. Ne razumim, kaj mi je, kako je mogoče iz mojeg zagovora francoščine razbrati trditve, naj se dene v naših knjižnicah nemška literatura pod ključ, naj se disciplinirajo knjižniški uradniki, ki bi se drznili naročiti nemške knjige, naj se bojkotirajo trgovci, ki doposljujejo nemški, naj se izključijo učenci, ki bi se privatno hoteli učiti nemščine, naj se profesorji, ki poučujejo nemščino, ožigosajo kot državni nevarni elementi itd. itd. Vsega tega v mojem članku ni. Kar sem trdil, je le to, da je za nas Slovence boljše, da ostane francoščina še nadalje glavni moderen jezik na naših srednjih šolah in sem to trditev podprl z razlogi, ki jih g. Wester v svojem odgovoru ni pobli s stvarnimi protirazlogi, marveč jim je skušal odvzeti njih stvarnost s smešnimi trditvami, ki jih v mojem članku ni. Nekele polemike je tudi to, toda če pravi, naj presodijo bralci sami. Da ne bo nespornost, naj tu ob enem izrazim še nekoliko misli k anonimnemu članku: »Bo francoščina ali nemščina obvezna na bodoči nižji srednji šoli«, ki ga je priobčilo »Slovenec« dne 9. februarja št. 31.

Cepprav ima po mojem mnenju francoščina pred latinsčino to prednost, da je modernemu duhu pristopnejša, ob enem pa prav tako precizna kakor latinsčina sama, vendar nisem v celoti svojem članku nikjer izrazil trditve, naj bi francoščina nadomestila latinsčino. Zapisal sem bil le, da bi bilo logično, da se omli, ki se bori za latinsčino, mora boriti tudi za francoščino kot najlepše, dejal bi. Idealno dopolnilo (ne nadomestilo) tega, kar more človeka naučiti latinsčina. Ko sem pisal svoj članek, sem si bil mislil razmerje med latinsčino in francoščino na sledeči način: latinsčina naj bi se poučevala po starem učnem načrtu, t. j. od prvega razreda dalje, francoščina pa naj bi se poučevala kakor že sedaj, t. j. od drugega razreda dalje. Za kar sem se zavzemal v svojem članku, je torej le, naj se v nižjih razredih, poleg latinsčine seveda, poučuje francoščina in ne nemščina, tako, da bi na ta način ostala francoščina glavni moderen jezik na naših srednjih šolah. Razlog, vsled katerih smatram, da bi ne bilo dobro, nadomestiti v nižjih razredih francoščine z nemščino, sem bil navedel. Naj pomnim še, da vsakdo izmed nas ve, kako intimno se spoli vsa duševnost mladega človeka z miselnostjo in duhom jezika, s katerim ga učitelj seznanja od prvega do zadnjega razreda srednje šole. Zato sem prepričan, da bi nikakor ne bilo niti prav, niti dobro, če bi se naši mali prepajali osem ali sedem let z duhom in kulturo onega jezika, čijega pripadniki in člani so nas tolikrat pred in med vojno obmetavali z »windische Schweine«.

Ob enem ponovno poudarjam, da v svojem članku nisem nikjer izrekel trditve, naj se nemščina popolnoma odpravi z naših srednjih šol, kaj šele, da bi bil trdil gorostasnosti, ki jih v svojem odgovoru navaja g. Wester. Nasprotno sem priznal, da nam je nemščina v nekaterih ozirih še potrebna in se zato tudi še sedaj poučuje obvezno v vseh štirih višjih razredih. Če bo nemščina, kakor že sedaj, še nadalje obvezen predmet v vseh štirih razredih višje gimnazije in se bo poučevala 4 ali 5 tedenskih ur, tedaj pač mislim, da bo to zadostovalo v polni meri onemu, ki se bo hotel posluževati nemških literarnih in znanstvenih del v naših knjižnicah. — V tolažbo anonimnemu piscu »Slovenčevega« članka pa naj še povem, da si bodo naši dijaki z lahkoto prisvojili v višjih razredih nemščino in njeno slovstvo, če jih bodo učitelji v nižjih razredih dobro podkovali v latinsčini in francoščini.

Dr. St. Leben

Elektrifikacija Velikih Lašč

Vel. Lašče, 9. februarja
Po zaslugi g. min. Pučija in s pomočjo domovine smo dobili električno razsvetljavo. Tako nekako se glasi napis na spominski plošči, odkriti povodom ustanovitve tukajšnje elektrarne. Vse lepo in prav! Pogojmo pa malo senčeno stran.

Po ustanovitvi električne zadrage se je kupila hiša, katero je bilo treba temeljito preurediti, da je odgovarjala elektrarni in stanovanju strojnika. Nabavil se je v Nemčiji res modern motor za približno 25 HP, kar je stalo par stotisoč kron. Podpora je bila z nabavo materiala tako izčrpana, da se je zaprosilo za nadaljno državno podporo. Motor je na pogon z nafto tako, da stane dnevna uporaba olja približno 80 Din, dnevna strojnina Din 50, torej mesečni izdatki približno 4000 Din.

Tu imamo 100 hiš in od teh si je napeljavalo le 27, t. j. približno 150 žarnic. Da bi danes bili izdatki kriti, bi se moralo za vsako žarnico zaračunati mesečne uporabe 27 Din. Ali bo mogel posestnik, ki si je napeljavalo po 10 žarnic, plačevati mesečno do Din 300. Ali je prej mogel za to vsoto porabiti petroleja (50 l.)? Ne in ne! Torej je taka razsvetljava po krivdi nekaterih gospodov več kot trikrat dražja od petrolejske. Kje pa je napeljava? Posestnik s 5 žarnicami je napeljal približno Din 2000 za instalacijo. Poglejmo, kako bi lahko prišli do cenejših razsvetljave ter napeljave, če bi imeli to stvar strokovnjaki v rokah.

Dobre četrte ure od tu je vas Rašica. Ob njej teče močan potok, ki goni nešteto mlinov in žag. V bližini te vasi je velika vas Ponikva ter Male Lašče.

Torej, zakaj niso napravili ob tem potoku električno sevedo na vodni pogon. Prihranilo bi se s tem nabavo dragerega motorja ter starega poslopja, ki so le v ta namen kupili od g. župana. Seveda se je to nabavilo z drž. podporo, nič čudnega torej, da se je s tem denarjem delalo tako brezmiselnost. Stroški ki so bili potrebni za predelavo elektrarne in sežidavo dveh stranišč na prostem bi sigurno zadostovali za postavitev male hišice za generator oziroma za elektrarno. S tem bi se tudi prihranilo ogromne stroške za pogon (nafta) in gospodje bi morali že v začetku računati, da za mesečni deficit ne bo mogoče zahtevati državne podpore. Nadalje bi se moralo za napeljavo razpisati očetlino licitacijo; sigurno bi bili stroški napeljave za polovico manjši.

Ne smemo pa pozabiti, da bi se v Rašici, Ponikvi ter v Malih Laščah oglasili odjemalci električne razsvetljave tako, da bi se danes lahko računalo na 500 do 700 žarnic skupno z našim tgom. Mesečnih izdatkov bi bilo ca. Din 2000, prejemkov pa bi bilo Din 4000 do 4800 tako, da bi se računalo za eno žarnico lahko mesečno Din 8, kar ni pretirano — namesto današnjih 27 Din. Stedili bi na drogih in žici, a niso pomislili, da bi z vodnim pogonom lahko pocenili razsvetljavo za 300 odstotkov in to v dobrobit kmetskega stanu, v prvi vrsti pa seveda zadrugi.

Sedaj pa se širijo glasovi, da hoče občina prevzeti omenjeno električno. Naj omenim, da k naši občini spada vas Strmec, Srebotnik ter Gor. in Dol. Retje. Kako pridejo ti občani do tega, da bodo krili deficit, ki nastaja le vsled tega, ker gotovi gospodje nimajo ali pa nočejo imeti polja o današnji krizi! Vedeli se bomo braniti novih občinskih bremen. — Demokrat.

Naš konzulat v Celovcu

V večerjanski številki »Jutra« smo objavili članek, iz katerega zveni ostra kritika na adresu dosedanjega našega celovskega konzula g. Protiča, ki je kot generalni konzul premeščen v Budimpešto. G. generalnega konzula Protiča poznamo in cenimo kot izvrstnega in velesposobnega diplomatskega uradnika in iskrenega narodnega moža ter vemo, da je v mejah svoje delatne službe vedno vse storil, kar zahtevajo ugled in interesi naroda in države. Zlasti ga diči tudi iskrena ljubezen do slovenskega dela našega naroda, za katerega posebna vprašanja je kazal vedno polno razumevanje. Pri njegovem odhodu z važnega mesta mu gre vse priznanje in pohvala, s katero se združuje želja, da bi mu vlada našla vrednega naslednika. Ko to ugotovljamo, izražamo svoje obžalovanje, da je po nepažnji prišel v naš list članek, ki je

sicer pisan v dobri nameni, a brez natančnejšega poznavanja razmer.

Zameti v Liki in Hrvatskem Primorju

V Liki razsaja zopet silno neurje. Vsa pota in železniška proga so popolnoma zamedeni od snega in nastale so velike ovire v prometu. Več vlakov iz Zagreba, ki so bili na potu v Split, je obšlo v snegu in so morali priti na pomoč pomožni vlaki.

Tudi v Primorju je divjala v noči od pondeljaka na torek in ves naslednji dan strahovita burja. Parniki, ki vrše potniški in tovorni promet med primorskimi pristanišči in otoki, so morali ostati v lukah. Morje je močno razburkano, temperatura je zelo padla, sunki vetra zelo močni. Okoli Delnice so snežni zameti ponekod visoki po tri metre.

Po brzogajnih poročilih s Cetinja je v planinskih delih Črne gore zapadel visok sneg. Vse tri ceste, po katerih je dežela zvezana z železniško mrežo ali morjem, so zatpane s snegom. Promet je nemogoč. Pošta se z velikimi težavami prenaša vsakih 4 — 5 dni. Črna gora je takorekoč odrezana od sveta.

Mesto pred oltar — v smrt

Enaka tragedija, kakor v torek popoldne na Selu pri Ljubljani, se je zgodila te dni v slavonskem selu Soljanu, samo da je še bolj dramatična in se je izvršila tik pred poroko.

Neki ruski kozak se je zaljubil v občinsko uslužbenko Marijo Spoljarjevo, njegov tovariš pa v Marijino sestro Adelo. Ravno te dni bi se morala vršiti dvojna poroka. Prišlo pa je vmes nekaj nepričakovane in tudi nepojasnjenega. Tik pred poroko je bil Adelini zaročenec s svojo nevesto v posetih pri neki znanki. Nenadoma je zgrabil samokres, ustrelil svojo nevesto nato pa poglaval še sebi kroglo v glavo. Oba sta obledela na mestu mrtva.

Svatbeno veselje je bilo skaljeno. Marija in njen ženin sta stopila nato sama pred oltar in si prislegla večno zvestobo, nato pa pokopala sestro oziroma prijateljico, ki sta našla skupno domovje v skupnem hladnem grobu.

Divji lovec pred sodnijo

Dne 23. januarja je neki ljubljanski lovec zasačil v svojem lovišču divjega lovca, ki je zalezoval divje raje. Puško je držal pripravljen za strel. Ko je divji lovec opazil zakupnika lovišča, je zbežal, toda zakupnik ga je spoznal. Pri slednji hišni preiskavi so našli v stanovanju divjega lovca več nabojev in tudi puško, kar je bilo povod, da je priznal svoj čin. Orožniškomu tu tudi sodniku je izpovedal, da je že v jeseni lovil; klub priznanju in čeprav je bil že kaznovan radi lovške tatvine pa je bil toplot pred ljubljanskim okrajnim sodiščem oproščen poskušene lovške tatvine. Kaznovan je bil le z dvadnevni zaporom radi neopravičene nožne orožja, ker ni imel orožnega lista. A državni pravdnik ni bil zadovoljen, kajti on je zopet nasprotnega mnenja, češ da je tudi to kaznjivo, ako ima kdo namen vzeti stvari, ki niso njegove, jih pa ni vzel, ker jih ni mogel. Radovedni so vsi lovski krogi, kako bo zadevo rešila višja instanca.

Grenlandija in dežela polnočnega solnca

Prihodnji program ZKD Ljubljana prinaša izredno lep poučni film o življenju Eskimov, ki prebivajo na najsevernejšem delu naše zemeljske oble. Film nam odkriva življenje, šege in običaje teh bednih siromakov, ki žive na mrzlem Severu med večnim snegom in ledom svoje enolične preprosto življenje. V filmu vidimo lov na mrože, tulnje in bele lisice, katerih meso in krzno prodajajo v zameno za druge življenske potrebe.

Film je izredno lep in poučen, vsled česar priporočamo vsakomur, da si ga ogleda. Predvajal se bo kot običajno v prostori kina Matice. V soboto, dne 12. t. m. ob 14.30 se vrši posebna šolska predstava za mladino in dijaštvo. Pri tej predstavi veljajo za dijaštvo znižane cene, 2 Din za vsak sedež na polpubnem prostoru. Predstave za širšo publiko se vrše v nedeljo,

pomoženo s člani Orkestralnega društva. Orkester bo štel nad 80 ljudi. Pevski part pa je prevzel in ga bo izvajal pevski zbor Glasbene Matice. Orkester in pevski zbor torej jamčita, da bo izvedba v Ljubljani na najvišji umetniški stopnji.

Francoska pesniška nagrada v znesku 5000 frankov je bila letos podeljena pisatelju Aleksandru Arnouxu. Odlikovanec je 43 let star, njegova prva knjiga je bila pesniška zbirka »Au grand vent«. Arnoux je tudi dramatik in romanopisec. Drugo literarno nagrado v znesku 3000 frankov pa je prejel Marcel Aymé.

Ljubljanska plesalka Rut Vavpotičeva na turneji po Špankem. O ljubljanski plesalki Rut Vavpotičevi, ki je pred leti vzbudila s svojimi mladostnimi kreacijami v našem opernem gledališču splošno pozornost, čitamo v pariških umetniških listih, da se nahaja na španski turneji in da nastopa v značilni ruski umetniški družbi »Korobok«. Mlada plesalka se je po končanih študijah v Parizu najprej pojavila pred pariškim občinstvom. Dosegla je priznanje ter laskave kritike. Jeseni pa se je pridružila znani ruski umetniški družbi »Korobok« v Parizu, ki je organizirana po vzoru svojočasnega Diaghilevove baleta in pa »Čar — pite«. Družba se je začetkom januarja podala na turnejo po Španiji ter najprej nastopila v San Sebastianu in v Toledu, kjer je bila deležna navdušenega sprejema. »Korobok« nastopa sedaj v Madridu in zaključuje turnejo v Barceloni.

dne 13. t. m. ob 9.30 in 11. popoldne. Vstopnice se dobe dan pred predstavo pri blagajni kina Matice.

Grozna smrt alkoholika

V Sarajevu je v ponedeljek postal notorični alkoholik, 50letni drvar Salih Porić žrtve strašne nesreče. Sekal je drva in se med delom, kakor običajno, napil žganja na žive in mrtve. Predno se je vrnil domov, je kupil nekaj oglja, da se doma pogreje. Položil je oglje v pločevinasto skledo, ga zažgal in se nato zraven vlegel. Alkohol je med tem opravljal svoje delo, Porić je zadremal, ogljikov dioksid pa ga je vrh tega popolnoma omamila. Nesrečnež se ni več prebudil. Našli so ga v torek zjutraj mrtvega in močno ožganega od plamenov, ki so ga obžigali med spanjem. Ena stran njegovega telesa je bila popolnoma poogljena.

Pride!

Faust

CAMILLO HORN

Radi proste ljubavi zaničevana Gretica

Emil Jannings
Yvette Guilbert

Nadvse zanimiva, vražja zvodniška dvojca.

Gösta Ekman

Izraziti prijateljstva.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon 397

Seja Bratovske skladišnice v Trbovljah

Upokojitve po novem pravilniku. — Pri znanje nezgodnih rent. — Bilanca za leto 1926.

Trbovlje, 8. februarja.
Na večerjanski seji Bratovske skladišnice so bili upokojeni po dr. Zerjavovem pravilniku sledeči rudarji: Jože Bigman, paznik, 60 let star, z mesečno penzijo 1000 Din; Ivan Breznikar, kopač, 57 let, 800 Din; Anton Bostič, kopač, 59 let, 800 Din; Anton Cater, kopač, 59 let, 800 Din; Franc Dobravec, paznik, 68 let, 962.50 Din; Jože Dolanc, kopač, 56 let, 800 Din; Martin Juvan, kopač, 46 let, 748 Din; Anton Kovač, poduradnik, 58 let, 1000 Din; Miha Kautužar, kopač, 57 let, 798 Din; Franc Komlanc, kopač, 56 let, 800 Din; Franc Metec, šihtni mojster, 50 let, 1000 Din; Stefan Paveljšek, kopač, 49 let, 728 Din; Franc Prelogar, kopač, 59 let, 800 Din; Franc Rostaher, kopač, 31 let, 466 Din; Ivan Stintler, kopač, 56 let, 486 Din; Anton Strojanski, kopač, 54 let, 712 Din; Fortunat Vodopivec, kopač, 48 let, 696 Din; Ivan Vodenšek, kopač, 27 let, 326 Din; Ivan Zeleznik, kopač, 34 let, 482 Din.

Nezgodne rente prejmejo iz Trbovelj: Martin Las, mesečno 275 Din za dobo od 1. I. do 31. III. t. l.; Franc Povše, mesečno 200 Din za dobo od 10. I. do 31. VII.; Fran Mavec, mesečno 200 Din trajno; Anton Vrce, mesečno 312.50 Din trajno; Jože Zeleznik, mesečno 343.75 Din trajno; Franc Kleč, 150 Din trajno; Franc Ložina, 200 Din od 1. I. do 30. VI.; Fric König, 60 Din od 1. II. do 31. I. 1928.; Karl Grčar, 150 Din od 1. II. do 31. I. 1928.; Peter Gričar, 75 Din od 1. II. do 31. I. 1928.; Terezija Karhič, 120 Din od 1. II. do 31. VII.; Ivan Blatnik, 112.50 Din do 31. VII.; Ivan Šeško, 250 Din do 31. VII.; Martin Novak, odpravnika 1125 Din, ker se stalno izseli v Avstrijo; Peter Martinšek, mesečnih 150 Din se mu ustavi, ker se ni odzval zdravniškemu nadpregledu; Vincenc Žitnik, mesečnih 120 Din se mu ustavi, ker je postal delazmožen; Marija Pilnauer, vdova po nesrečenem možu, mesečno 333.33 Din od 16. XII. 1926. dalje; Jera Biglez, mati po nesrečenem sinu, mesečno 208.33 Din od 15. XI. 1926. dalje.

Iz Hrasnika prejmejo: Jože Starina, mesečno 75 Din od 16. XII. 1926. do 30. VI. 1927.; Anton Guček, mesečno 200 Din od 1. I. do 31. VII. 1927.; Matevžu Jevnišku se renta ustavi, ker znaša njegova pridobitna delancemožnost kvečjemu še 5 odst.; Martin Učakar, mesečno 900 Din od 1. I. 1927. trajno. Iz Rajhenburga: Ivan Zakšek, 437.50 Din od 1. I. 1927. trajno; Marija Penič, vdova po nesrečenem rudarju 166.66 Din od 11. XII. 1926. trajno; Marija Breznikar, vdova po nesrečenem rudarju, 250 Din od 21. XII. 1926. trajno; Rudolf Brečko, 600 Din do 31. VII. 1927.

Za upokojitev rudarjev je bila merodajna članska doba zavarovanja pri Bratovski skladišnici in procentualna delazmožnost. Medtem ko daje dr. Zerjavov pravilnik okoli 1200 upokojencem pokojnine v znesku do 1000 Din mesečno, bo dajal po pravilniku pravilnik, ki bo najbrže sprejet že letos, ob povšani članski dobi zavarovanja le polovico toliko penzije kot dosega. Iz tega je jasno razvideti, da je največ naredil za rudarje bivši minister za šume in rude dr. Zerjav. Kajti če ne bi takrat uzakonil svojega pravilnika, bi bili rudarji še danes brez njega in posledice si lahko predstavljamo. Odkar pa je dr. Zerjav izstopil iz vlade, je šlo rakovo pot tudi starostno zavarovanje rudarjev. Tako daleč je prišlo, da preti tudi novopokojenec, da se jim bodo znižale pokojnine v skladu s popraviljenim pravilnikom. Toliko v informacijo, ker širijo nasprotniki nalašč laži, kakor bi bila krivda dr. Zerjava, ako ne bo ostalo po njegovem pravilniku.

Posamezni oddelki so imeli dohodkov in izdatkov: **bolniška blagajna:** skupni dohodki s saldom prejšnjega leta znašajo 4.924.564.98 Din; izdatki, in sicer točki izdatki 3.197.847.23 Din, inventar in gradbe 976.351.79 Din, likvidacija bivšega premoženja Združenih bratovske skladišnice Trbovlje 593.253.89 Din, skupno torej Din 4.767.454.91 Din. Saldo koncem leta znaša 157.110.07 Din. **Provizijska blagajna:** dohodki 1. 1926. s saldom prejšnjega leta

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9.

Popolnoma novo! 9—a Prvic v Ljubliani!

GIGOLO
plačarji plesalca. V glavni vlogi nastopa
ROD LA ROCQUE. — Plesalci pozor.

LJUBLJANSKI DVOR

Kino

Telefon 397

2.330.668.83 Din, izdatki 2.137.098.99 Din. Saldo koncem leta 1935.569.84 Din. **Nezgodna blagajna:** dohodki 723.521.42 Din, izdatki 663.839.18 Din. Saldo 59.682.24 Din. **Podporni fond:** dohodki 173.180.94 Din, izdatki 158.625 Din. Saldo 14.555.94 Din.

Premoženjsko stanje je bilo sledeče: **bolniška blagajna** koncem I. 1925. 9.981.668.61 Din, koncem I. 1926. 9.347.853.28 Din; **premoženje** se je torej zmanjšalo za 633.815.33 Din; **podporni fond:** koncem leta 1925. 251.488.79 Din, koncem I. 1926. 178.913.51 Din; **premoženje** se je zmanjšalo za 72.575.28 Din.

Proti gripi - astmi - kataru se inhalira

Smrekovo olje „Trolist“

Razpošilja vsaki dan po povzetju D 15

Trolist Logatec

73

Ljubavna tragedija na Selu pri Ljubljani

Ivanka Babič + in Jakov Kundrjukov + pred minulim Božičem. — Zrtvi tragedije je tekem večeršnjega dneva obiskala v mrtvašnici pri Sv. Krištofu velika množica radovednežev in sočustvujočih mladih ljudi. Njo so že včeraj popoldne z mestnim avtomobilom sorodniki prepeljali v Dobropolje, kjer jo pokopajo na domačem pokopališču.

Jakov Kundrjukov

kot mlad podoficir carskoruske telesne garde atamanskega polka.

Pred sodniki

Janez Bizelj bo sedel mesec dni v zaporu. Mož je imel neko pravdo v Cerknici. Ker sodnik ni sodil po njegovi volji, temveč po postavi, je bil zelo razžaljen. Pisal je državnemu pravdniku prvo pismo in kritiziral ter žalil sodnika. Zdal bo pa v jeti premišljeval svoje žaljivke; saj ni nikoli mislil, da bo radi pisma tako obsedel.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Fino angleško sukno

čista volna za moške in damske sportne obleke
Din 110— do Din 160—

double couvrecot za površnike Din 160 nudi
F. in I. Gorčar, Ljubljana, 1

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Četrtek, 10.: »Triglavska bajka«. A. Petek, 11.: »Ugrabljeni Sabine«. E. Sobota, 12.: ob 16.: »Machbeth«. Dijaška predstava po znanih cenah. Izv.

Ljubljanska opera

Četrtek, 10.: »Mrtve očeta«. B. Petek, 11.: »Nižavca«. C. Sobota, 12.: »Cosi fan tutte«. A.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 10.: »Cigan barona«. Slavnostna predstava, 25letnica g. Razbergerja. Izv.

D'Albert: **Mrtve očeta.** Po daljšem preledku se poje danes zvečer v ljubljanski operi D'Albertova opera »Mrtve očeta« z go. Čaleto. Vilmo Thierry. Kavčičkov ter gg. Holodkovom. Kovačem in Banovcem v glavnih vlogah. Predstava se vrši za abonente reda B.

Gledališka 25letnica gosp. Pavla Razbergerja. Danes, v četrtek, 10. februarja slavi 25letnico svojega igralskega delovanja na odru član mariborskega gledališča g. Pavel Razberger. Jubilant si je izbral za svojo proslavo melodijozno Straussovo opereto »Cigan barona«, ki jo je za priložnost namovo naštu-

diral glasbeni ravatelj gledališča gosp. A. Mitrovič, zreziral pa jo je jubilar sam. G. Razberger nastopi v humorja polni ulozi. Tudi ostale partije so v rokah naših najboljših pevskih sil. Sodelujejo: ggč. Kocuvanov, ggč. Zamejčeva, ggč. Lubejeva ter gg. Burja, Oksanski, Urvalček, Bratuž itd. — Obeta se torej lep večer, ki ga bo zlasti še dvignilo slavnostno razpoloženje. — Občinstvu priporočamo, da si vstopnice rezervira čimprej.

Beethovne svečanosti v Parizu. Beethovne svečanosti v Parizu se začne dne 22. marca. Otvori jih osebno Doumergue, prezident francoske republike. Skladatelj Vincent d'Indy in Philippe Gaubert bosta dirigirala Deveto in Peto simfonijo. Mesece junija se bo vršil drugi del Beethovnovih mednarodnih svečanosti, katerih se udeležijo delegacije iz vseh kulturnih dežel. »Das Lied an die Freude, bodo ob tej priložnosti izvajali mednarodni pevski zbori, simfonično muziko pa bodo igrali mednarodni orkestri.

Priprave za Beethovno IX. simfonijo v Ljubljani. Priprave za izvedbo Beethovno IX. simfonije so v polnem teku. Beethovno orjaško delo se bo »zvajalo« zborom marca na koncertu Glasbene Matice. Orkestralni del simfonije je prevzel orkester Narodnega gledališča v Ljubljani, ki bo

Domače vesti

* **Napredovanje v osnovnošolski službi.** Na podlagi uradniškega zakona so napredovali v 2. skupino II. kategorije naslednji učitelji in učiteljice: Tone Gaspari in Ivan Verbič v Krškem, Alojzij Hofbauer in Hristnik, Stanko Vrežec v Suhoru, Josip Špenko v Smarjetu pri Krškem, Jospina Demšar na Jesenicah, Roza Mejak v Mokronogu, Franja Drnovšek v Trbovljah, Marija Gajšek v Dobovi pri Brežicah in Mara Judnič v Vrčicah v črnomalskem okraju.

* **Iz državne službe.** Dr. Franjo Radšel je imenovan za zdravnika-pripravnika pri splošni bolnici v Mariboru. Arhivski uradnik Ivan Zuzula pri okrajnem glavarstvu v Krškem je trajno upokojen.

* **Za Vodnikovo družbo** je zlasti na kmetih veliko zanimanje. Čitatelji ne morejo dovolj prebrati družinskih knjig tako glede zanimive vsebine, kakor glede okusne opreme in lične zunanosti. Ljudje kar ne morejo verjeti, kakor razvidimo iz številnih dopisov, ki nam prihajajo, da se dobe štiri tako krasne in vsebinske tako lepe knjige za borih 20 Din. Povpraševanje po knjigah je splošno in ako bodo vsi poverljivi storili svojo dolžnost, bo število družinskih članov že letos naraslo na 28 do 30 tisoč. Ker je letos poverništvo prevzelo okrog 1000 oseb, se bo z lahkoto dalo doseči to število, treba je samo, da se vsak poverjenik vsaj nekoliko potrudil. Naj vsak smatra za svojo častno dolžnost, na nabere vsaj 25 novih članov, stari člani itak ostanejo zvesti. Na delo torej, kar za nabiranje članov je samo še nekaj tednov časa! Geslo bodi: Vsak napredni Slovenec, vsaka napredna Slovenka bodi član Vodnikove družbe! Naš cilj bodi: Vodnikova družba mora visoko prekačiti število 20.000!

* **Nov kazenski zagovornik.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo notarija Franceta Ranta v Velikih Laščah v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

* **Z ljubljanske univerze.** Profesor na teološki fakulteti ljubljanske univerze dr. Aleš Ušeničnik je pomaknjen v 2. skupino I. kategorije.

* **Iz ministrstva za javna dela.** Za šefa kabineta v ministrstvu za javna dela je imenovan dr. Štefan Skubic, doslej pravni referat pri agrarni direkciji v Ljubljani.

* **Nov odvetnik.** Odvetniška zbornica v Ljubljani razglasa, da je dr. Alojzij Remec vpisan v imenik odvetnikov s sedežem v Pučju, dr. Viljem Nemethy, odvetnik v Doi. Lendavi pa se je odpovedal izvrševanju odvetništva.

* **Porotno zasedanje v Sloveniji.** Za prvo redno porotno zasedanje v letu 1927 so za predsednike imenovani: pri deželni sodišči v Ljubljani predsednik Fran Rekar, pri okrožnem sodišču v Novem mestu predsednik dr. Jurij Polensek, pri okrožnem sodišču v Mariboru predsednik dr. Fran Žiher in pri okrožnem sodišču v Celju dvorni svetnik in predsednik dr. Josip Kotnik.

* **Pošte in volitve.** Pošta direktorja v Ljubljani nam piše: »Na notico, objavljeno v št. 21 Vašega cenj. lista od 25. jan. pod naslovom »Pošta in volitve« sporočamo, da se je tridnevna nepritrjena dneva in nočna služba pri telegrafih in telefonih odredila po nalogu ministrstva pošte in telegrafa. Za to izjemno nočno službo se ne morejo izplačati nikake nagrade, ker v to svrhu ni nikakega proračunskega pokrivanja na razpolago. Razen tega pa je ministrstvo z odlokom št. 63.232 od 22. dec. 1924, s katerim so se pri telegrafih in telefonih zvišale nočnine, odločilo, da se pri telegrafih in telefonih, kjer bi se zaradi kake posebne potrebe začasno uvedla nočna služba, izplača nočnina samo tedaj, če jo je ministrstvo posebej dovolilo. Takoga posebnega dovoljenja pa ministrstvo v tem primeru ni dalo. Izvolite vzeti to pojasnilo v blagohotno vednost.«

* **Smrtna kosa.** V splošni bolnici v Ljubljani je umrl v torek g. Valentin Gogala, upravitelj letnišnice. Pokojnik je bil izredno simpatičen in skromen človek ter navdušen pristaš SDS. Še v soboto je bil v uradu, nakar je moral leči v posteljo. Pogreb se bo vršil danes, ob 3. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice. — V torek je preminula v visoki starosti 85 let zasebnica, gospa Marija Krehan. Pogreb bo danes ob 3. popoldne iz Vidovanske ceste št. 3 na pokopališče k Sv. Križu. Blag jima spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Himen.** Dne 9. t. m. so se poročili v Ljubljani gradbeni tehnik g. Jože Karlovšek iz ugledne rodbine veleposesnika in trgovca I. Karlovška iz Smarjete pri Novem mestu, z gđ. učiteljico Julijo Webbe, hčerko inšpektorja fin. kontr. v p. Andreja Webbe in soproge Uršule iz Novega mesta ki pa sta obenem praznovala srebrno poroko. Obse spoštovanim družinam iskrene čestitke!

* **Srebrna poroka.** Včeraj je praznoval pri Sv. Duhu pri Škofiji Loki g. Franc Tonja, zvanjski drž. železnice, v krogu svoje številne družine s svojo soprogo Marijeto 25 letnico svoje poroke. Naprednemu paru želimo še mnogo let!

* **Prememba posesti.** »Jugoslavija« splošno zavarovalna družba je od Tauherjevih dedičev kupila vogalno trinadstropno hišo v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 4.

* **Za rezervne oficirje.** Pri izdaji novih legitimacij za trikratno polovično vožnjo po železnicah so nastale tehnične ovire. Zato je minister prometa odredil, da veljajo ponovno in do nadaljnjega že izdane rumene legitimacije za leto 1927. Če vrne rumene legitimacije se bodo zato zopet razposlale. Kdaj bodo prestale veljati, so

bo pravočasno sporočilo. — Uprava pododora.

* **Razkol v ptujskem učiteljskem društvu.** Iz Ptuja nam poročajo: V soboto je imelo ptujsko učiteljsko društvo svoj občni zbor, ki je potekel zelo burno in privedel do razkola tudi v tem društvu. Revizijsko poročilo poverjenstva UJU iz Ljubljane je vzbudilo zelo ostro debato in je naletelo zlasti pri starejših članih »protideklaracijske« na odločen odpor. Njihov pooblaščenec je naposled izjavil, da izstopajo iz društva za toliko časa, dokler se v organizacijo ne povrnejo tovariški razmere, ki so vladale v njej pred deklaracijsko borbo. Navzoči antideklaracijski so nato zapustili zborovanje. Iz društva je izstopilo okrog 60 članov.

* **Razstava načrtov stavbenih zadrug.** Zveza stavbenih zadrug namerava ob priliki svojega rednega občnega zbora marca 1927 prirediti v Ljubljani razstavo načrtov stanovanjskih in družinskih hiš. Razstava ima namen, pokazati javnosti predvsem dosežane uspehe zadrugne stavbene gibanja in načrte, ki jih imajo posamezne stavbene zadruge pripravljene za bodočnost. Obenem pa hoče Zveza stavbenih zadrug nuditi tudi priliko našim arhitektom in stavbenikom, da razstavijo v medsebojni tekmi svoje načrte za vzorne družinske in stanovanjske hiše, vidi se, da so že zgrajene ali šele v osnutku. Zveza vabi vse stavbene zadruge kakor tudi naše arhitekte in stavbenike, da prijavijo najkasneje do 1. marca svojo udeležbo in približni obseg za razstavo namenjenih načrtov na naslov: Zveza stavbenih zadrug v Ljubljani, v roke t. č. tajnika dr. Frana Spiller-Muysa v Ljubljani, Turjaški trg 3-2. Dobrodošli so tudi modeli.

* **Kranjska gora.** Je letos dosegla rekord v zimskem sportu. Vojaški tečaj se vrši skoro že ves mesec, med tem pa je bil tudi civilni tečaj, v katerem sta bila tudi Beograd in Zagreb po udeleženci prav častno zastopana. Sobote, nedelje in prazniki pa so privabili toliko posetnikov, da se je šestkrat morala smatrati preprosta sobota za moderno opremljeno stanovanje. Kljub temu pa užitek ni prav nič prikrasan. Po ugodni in lepi smuki poskrbita hotel Slavica in Razar za še boljše okrepčilo. Pri prvem imajo tudi rečelično Ljubico, o kateri pravijo, da je precej navihana, pa izgleda čisto pridna. Za vse je še kolikor-toliko preskrbljeno. Velik nedostatek glede preskrbe pa je opaziti v Mojstrani. Hotel Triglav je sicer ves hvale vreden, občuti pa se, da ni v bližini kolodvora nobene gostilne, kar bi bilo jako umestno. Često se dogaja, da imajo vlak zamudo in posetnik je primoran čakati na kolodvoru. kar ni užitek niti zdravo, posebno ako je človek utrujen in razgret. Očitno je, da bodo tudi Mojstrano pričeli obiskovati posetniki v še večji meri kot dosedaj, vsled česar bi bilo zelo priporočljivo, da se na pravi v neposredni bližini kolodvora vsaj okrepčevalnica.

* **Za »dr. Rybačev fond«** je nakazal g. dr. Ivan Sajovic odvetnik v Kočevju, Jugoslovanski Matiči Din 390, ki jih je zbral g. Ciril Kopitar, slušatelj zagrebške višje pedagoške šole, v Kočevju. Iskrena hvala!

* **Radio na naših brzovlakih.** Generalna direktorja državnih železnic je prejela od neke domače tvrdke ponudbo za uvedbo radio-aparatur v naših brzovlakih. Tvrdka je sedaj predložila svoje pogoje, ki jih sedaj proučujemo v prometnem ministrstvu.

* **Kongres železničarjev.** Izredni kongres Udruženja jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev se bo vršil dne 12. in 13. februarja v Beogradu. Delegati iz Slovenije odpotujejo v petek ob 17.15 z brzovlakom št. 5 iz Ljubljane. Delegati na progi se naprošajo, da se pravočasno priključijo v Ljubljani ali Zidanem mostu. Tovariški delegati, ki se udeležijo kongresa, dobe vse potrebne informacije v društveni pisarni, Kolođvorska ulica 26-I. — Oblistni odbor UJNZB.

* **Intervencija za zdravnik-stažiste obeta uspeh.** Predvčerajšnjim se je iz Beograda vrnila v Zagreb delegacija, izvoljena na zboru zdravnikov, v zavezi ustanovitve plače zdravnikom-stažistom. Delegacija je prejela pri vseh merodajnih faktorjih zadrtilo, da se bo postavka za plače zdravnikom-stažistom v obliki amandmanov ministrstva za narodno zdravje sprejela v finančni zakon. Upati je torej, da se bo zadeva stažistov končno vendarle polnojnito rešila.

* **Važno za vinarje, viničarje in šole.** Vinarski in sadijski odsek Kmetijske družbe v Mariboru je povelil gospodu Andreju Zmavcu, direktorju srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru, prireditelj letaka v obliki brošure o najhujšem živalskem škodljivcu vinske trte, o grozdnem sukaču (senenem črvu in kiseljaku), ki povzroča tudi že pri nas vsako leto milijonske škode. Letak je v tisku in se bo kmalu v tisočih izvodih razposlal. Opremljen je s podobami. Dragocena je priloga v barvniški sliki z 12 podobami škodljivca po naravi, umetniško delo enega najboljših slikarjev žuželk v Nemčiji. Razen točne, pregledne razlage podob in splošnih opomb vsebuje letak tudi glavna poglavlja o škodljivcu: opis, razvojni kolobar in način življenja, škoda, zatiranje, potreba poročevalne službe itd. Letak se pošlje na ogled vsem Kmetijskim podružnicam po vinarskih okoliših Slovenije z vabilom, da si ga skupno naroče za svoje članove vinarje. Ako bi se katero podružnico nehotne prezrilo, naj piše po letak navedenemu odseku. Knjižica se pošlje brezplačno tudi srezkni kmetijskim referentom v vinorodnih krajih. Cena bo predvidoma 5 do 10 Din, pri skupnih naročilih potom Kmetijskih podružnic pa še znatno nižja. Krasni barvisti sam

Edino pravi
(Sascha) film

Pratermizzi

o katerem govori danes cel svet in
o katerem so vsi inozemski, kakor
tudi naši časopisi polni hval, pride v
kino »Ideal«.

je več vreden. Vinarji, viničarji in šole se na to aktualno in temeljito strokovno delo že sedaj opozarjajo. Vsakdo bi ga moral proučiti še pred letošnjo tršno rezjo, da se na njem že letos izdatno okoristi.

UNION 16. FEBRUARJA 1927

I. reprezentančni ples

slušatelj ljubljanske univerze
pod najvišjim pokroviteljstvom

Njeg. Vel. kralja Aleksandra I.

Velika dvorana izključno za plesalce!
Ostalemu občinstvu so rezervirane vse tri stranske dvorane, vsi restavracijski prostori in srebrna dvorana!

* **Nezaposlen delavec oropan.** Na policijsko stražnico na Savski cesti v Zagrebu je prišel predvčerajšnjim ponoči skoraj nag in ves krvav nezaposleni pekovski pomočnik Josip Balinkaš. Izpovedal je, da je nameraval odpotovati v Beograd iskat dela. Blizu kolodvora pa ga je ogovoril neznan moški ter ga po kratkem razgovoru povabil, naj pri njem prenoči, ker mu bo preskrbel delo v Zagrebu. Na samoti pa ga je neznanec napadel z nožem, ga oropal in mu slekel obleko. Ranjenec je ležal dalj časa v nezavesti. Njegove rane so težke, a ne smrtno. Neznanec je izginil brez sledu.

* **Orožje, lovske potrebščine** in vsa povprašila orožja najceneje pri puškarnju F. K. KAISER, Ljubljana.

* **Vse gube v lico** odpravi potom najmoderneje masaje »Radioaktivni orodje«. Salon de Beauté. O. Feticch-Frankheim. 179

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Calderara mlo za britje** je v kakovosti neprekosljivo. 60

Iz Ljubljane

* **Koncert Sevcikovega komornega kvarteta.** Ves glasbeni svet praznuje meseca marca stoto obletnico smrti enega največjih genijev, skladatelja Ludovika Beethovena. Tudi v Ljubljani je v spomin na to obletnico pripravljen več koncertov. In koncert Sevcikovega komornega kvarteta spada že v ta cikel. Člani kvarteta uživajo brez dvoma največji sloves ter jih vsa Evropa pozna kot mojstre najfinije skupne komorne igre ter kot najboljšie interprete tako klasičnih kakor tudi modernih komornih del. V Ljubljani nastopijo v torek, dne 15. t. m. v Filharmonični dvorani in izvajajo 3 Beethovne godalne kvartete op. 18, op. 74, in op. 131. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. 3017

* **VII. Slovenski večer.** V soboto 12. februarja se vrši na Taboru Slovenski večer, vsakoletna tradicionalna prireditev J. N. A. D. »JADRAN«. Prireditve se vrši pod pokroviteljstvom g. dr. Baltičeve, Kalafatičeve in častnega damskega komiteja. S prireditvijo je združena akademija, pri kateri sodelujejo najboljši umetniki naše opere. Spored akademije je sledeči: Dvorak arja iz »Rusalka«, Smetana: arja Barče iz »Poljuba« poje g. Zaludova. Čajkovski: arja Lonskega iz »E. Onegin«, Hatze, »Da sem bogat« poje g. Knitl. Konjevič »Pod penžeri, Hatze »Roba« poje g. Thierly-Kavčnikova. Reklamacije radi vabil se sprejemajo vsak dan od 11. do 12. ure v društvenih prostorih Jadrana. Tomanova ulica 3, Telefon št. 974.

* **Predavanje o Beethovnovih komornih delih.** Z ozirom na koncert, katerega priredi Glasbena Matica ljubljanska s sodelovanjem Sevcikovega komornega kvarteta iz Prage, predava na drž. konservatoriju o komorni glasbi nesmrtnega Beethovna dvorni svetnik dr. Josip Mantuani. Predavanje se vrši v ponedeljek, 14. t. m. od 6. do 7. ure v pevski dvorani posloplja Glasbene Matice. Predavanje je javno ter ima k njemu vsakdo pristop.

* **Društvo »Soča«** poziva svoje člane da se udeležijo polnoštevne poroke umrlega člana našega rojaka Valentina Mozečiča, ki se bo vršil danes popoldne ob pol 5. uri v Starotovi ulici št. 17, Trnovo. — Odbor.

* **Zveza trgovskih gremijev** in zadrug za Slovenijo je preselila svoje uradne in poslovne prostore v palačo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Beethovnova ulica 10, pritličje levo. Istotam se nahaja tudi Gremij trgovcev za Ljubljano in okolico.

* **Predavanje v Pravniku.** Društvo »Pravnik« priredi tekom meseca februarja vrsto predavanj pod naslovom »Pripombe k osnutku novega avtorskega prava«. Prvo predavanje se bo vršilo v petek, dne 11. t. m. ob 17.30 na sodišču v Ljubljani, soba št. 79. Predaval bo univ. prof. dr. Stanko

»Bitka kod Kaporeta«

od generala Aleksandra Daskalovića lahko naročite pri: Ljubomiru Manoli, Split, Istarska ulica 2 za ceno Din 50. — Denar se vpošle vnaprej. Vojaki, orožniki in finančni stražniki dobe popust. Knjižarne popust.

Danes! „Ljubko dekle“ Danes!

originalen naslov „Das süsse Mädel“ po istoimenski opereti od Leo Steina. — V glavni vlogi NILS ASHER, I. Robertson, Paul Heidemann in H. Reinwald. Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Kino Ideal.

Lapajne: »I. Uvod in obči predpis.« Odbor vabi na predavanje vse člane, pa tudi druge, ki se zanimajo za to snov.

* **Četki večer.** Pod okriljem »Preporoda« in pokroviteljstvom »Jugoslav.« — češkosl. Lige« so priredili smoti v areni Narodnega doma gojenke čeških učnih tečajev JCL vrlo lepo uspelo akademijo, ki se je udeležilo na stotine mladine in številno narodno občinstvo vseh slojev. Dvorana je bila okusno okrašena z zelenjem, zastavami in slikami našega kralja in prezidenta Masaryka. V imenu zadržanega predsednika CJL je pozdravil navzoče prof. dr. Lah, nakar se je razvil pester in umetniški krasen spored, ob sodelovanju Preporodovega orkestra in odličnega Adamičevega zbora učiteljskih. Na koncu akademije je čel. konzul gosp. dr. Resl izrekel mladini svojo zahvalo in priznanje. Po koncertu se je razvila živahna zabava, ki je družila mlade in stare Jugoslovane in Čehe še nekaj priletnih uric. Velike zasluge, da je vsa prireditve tako lepo uspela, so si pridobile gospe dr. Kramerjeva, ravnateljica Chvatala in prof. dr. Burišana.

* **Redukcija števila valencev.** Prejeli smo: »Ker je nevarnost, da povzroči naraščanje števila valencev v trgovskih in obrtnih podjetjih preti že v nekaj letih veliko nadstevilnost in občutno brezposelnost tako izkušenih pomožnih moči, kakor tudi samostojnih obrtnikov, je osvojili veliki župan ljubljanske oblasti po Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani naslednje smernice: Odslej naprej sme imeti trgovec enega valenca in na vsaka dva pomočnika še po enega valenca več, skupno pa ne nad tri valence; obrtniški podjetnik sme zaposlovati dva in na vsaka dva pomočnika po enega valenca več. Po sestavljeni statistiki znaša pri okroglo 10.000 trgovskih in nad 20.000 obrtniških obratih danes valencev trgovske stroke 1400 in raznih obrtniških strok nad 12.000. Povsod se čujejo pritožbe, da so poedine stroke prenatrpane.

VII. Slovenski večer

J. N. A. D. »JADRAN«

najelitnejša vsakoletna ljubljanska prireditev bo

v soboto 12. februarja na TABORU.

* **Najden denar.** V Langusovi ulici v bližini tobačne tovarne je našla nekdo služkinja znesek 100 Din. Lastnik dobi denar pri najditelji na Bičevju št. 22 (pri Rabiču).

* **Policijske prijave.** Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 2 tatvini, 1 telesna poškodba, 2 prestopka razgrajanja, 2 prestopka nedostojnega vedenja na cesti, 1 prestopok kaljenja nočnega miru, 1 nezgoda, 1 prestopok pasjega kontumacia in 4 prestopki cestnega policijskega reda. Aretaciji sta bili izvršeni 2 in sicer: 1 radi hudodelstva javnega nasilstva in 1 radi razgrajanja.

* **Da bi dobili kakega kovača.** Službojoči stražnik je v torek ponoči ustavil pred Šarabonovo trgovino na Zaloški cesti neznanega moškega, nosečega vrečo premoaga. Mož je povedal, da je delavec Matija Z. stanujoč v nekem hlevu na Kodeljevem. Čez dan je bil zaposlen na prostem tiru na kolodvoru pri razkladanju premoga. Da bi zaslužil kakega »kovača« več, je polskal vrečo, jo napolnil in hotel premog prodati poljubnemu človeku v mestu. Imel pa je smolo ter je moral premog zanesti na stražnico, s čemer pa stvar še ni urejena, ker se bo moral Matija zagovarjati še pred sodiščem.

* **Zveza slovenskih vojakov iz svetovne vojne** podr. Moste ima svoj redni občni zbor v nedeljo 13. februarja ob 10. dopoldne v gostilni »Pod lipom« v Mostah. Vsi člani in bivši bojovniki vljudno vabljani.

* **Mlad pokvarjenec.** Mesar Filip Muher, je v torek dopoldne, ko se je po kratki odsotnosti zopet vrnil v svojo mesnico v Zg. Šiški, opazil, da se je medtem nekdo splazil v mesnico, odprl predal in ukradel okrog 200 Din gotovine. Muher se je takoj spomnil, da je malo prej bodil pred mesnico goril in dol okrog 12 leten dečko, ki pa je pozneje »zginil«. Muher je zato slučaj takoj prijavil policiji. Že okrog polnoči pa je pripravljen na policijsko stražnico v Šiški orožnik 12 letnega diaka Valterja T. ki je pobegnil od svojih staršev v Ljubljani in v torek dopoldne odnesel gostilničarju Antonu Štranklu za Trati zlato uro z voričico

vredno 1000 Din. Pri njem so našli tudi okrog 200 Din gotovine, ki jo je, kakor je priznal po kratkem tajanju ukradel mesarju Muherju.

* **Preselitev modnega salona damskih klobukov.** Vljudno naznanjam cenj. damam, da se nahaja modni salon Angele Pekoli sedaj na Aleksandrovi cesti št. 5., pritličje, desno ter se priporoča za prijazno naklonenost tudi nadalje.

* **Predstano otroško čajanko** priredi Atena na pustno nedeljo popoldne, 27. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma. Legitimacije se izdajajo ob delavnikih od 4. do 6. v ortopedskem zavodu, Mladika, pritličje. Dobrodošli prijatelji Atene. 211

- KONGRES NARODOV. -

velika maskerada Sokola I. na

:: Taboru 26. februarja ::

* **Kongres narodov.** Ta teden bo začel oblistni odbor za kongres, ki ima skrb za vse priprave v rokah, razpošiljati vabila v Ljubljani in v Sloveniji. Ker je moč, da bo pri tem delu kdo izpuščen in ne bo dobil vabila, naj tega nihče ne smatra za omalovaževanje. Naj bodo vsem za zgled tuji narodi, ki brez vabil pošiljajo svoje prijave. Kakor čujemo, so priglasiili svoj prihod iz najsevernejših krajev Evrope Eskimo svoje delegate in so že nastopili svojo dolgo pot, da dosepejo pravočasno v Ljubljano. Tudi posamezni rodovi iz Afrike nameravajo poslati svoje zastopnike.

* **Slovensko lovsko društvo** — prireditveni odsek lovškega plesa vabi vse člane tega odseka na zaključno sejo, ki se vrši danes dne 10. februarja pri tovarišu Petru Štepecu v Spod. Šiški. ob 19. uri.

* **Opozorilo javnosti!** Ker je pozno prišlo do sporazuma med akademskimi društvi za prireditev I. reprezentančnega plesa, je bilo organizatorjem nemogoče v tako kratkem času ogromni material brezhibno urediti. Tako so nekateri dvakrat povabljeni, druge zopet smo izpregledali. Prve prosimo oproščeno, drugi pa naj se obrnejo pisмено na tajnika Kmeta, Gledališka ul. št. 2 ali na najbližjega znanega akademika. — Odbor. 216

* **Finančna kontrola v Ljubljani** priredi v soboto dne 12. februarja 1927 v Mestnem domu svojo prvo plesno veselico. Pričetek ob 8. uri zvečer. 217

* **Namočena polenovka** pri Fr. Kham. 88

* **II. obrtniški ples v Ljubljani.** Obrtniško društvo priredi v soboto 12. t. m. ob 8. zvečer obrtniški ples v Kazini. Vabimo vse obrtnike in prijatelje. Kdor ni prejel vabila, naj smatra, da je istokot vabilen. Na plesu se bo izvočila kraljica cvetic. Dostojne maske dobrodošle. 214

* **Komite natakarej priredi** 10. t. m. svoj VIII. Valčkov ples v Veliki dvorani hotela Union. Začetek ob 8. uri, vstopnina 15 Din. Za obilni obisk se priporoča — Komite. 218

Iz Maribora

* **Za popraviljanje cest** je baje ministrski svet dovolil večje kredite klerikalnemu ministru Dušanu Sernecu. Kaj pa so klerikalni ministri pri tem dosegli za državno cesto v izključno klerikalnem rajonu, od St. Ilje proti Mariji Snežni, ki že čaka par let dogotovitve? Ali se je na Štajerskem rojeni minister Sernec ni nič spomnil in jo bo pustil kljub milijonskim investicijam še dalje propadati? Kaj dela mariborski klerikalni štab? Mar spi zimska spanje, da se ne zganje niti za najnujnejše ljudske potrebe pred lastnim pragom?

* **Dajte nam avtomatično telefonsko centralo!** Na mariborski glavni pošti je že 2 leti pripravljena prazna dvorana za instalacijo avtomatične telefonske centralne. Tisti, ki ste radi tega tisočkrat kritizirali beograjske centraliste, da nam ne dajo centralne, izpolnite svojo obljubo sedaj, ko ste sami v vladi in dajte Mariboru prepotrebno avtomatično telefonsko centralo!

* **Novi mestni avtobus.** Ker se avtobusni promet mestne občine ugodno razvija, mora kupiti občina čimprej 2 rezervna avtobusa. Gradbeni urad priporoča nakup londonskih avtobusov za 36 oseb, ki bi stali s transportom in carino okroglo po Din 90.000. Ker pa hoče občina razširiti svoj avtobusni promet tudi na proge proti St. Ilji in v Duplek do broda, in je zaprosila tudi za koncesioniranje proge Celje-Šostanj, bo rabila še poleg tega dva nova avtobusa s 26 in 18 sedeži, skupaj torej 4 nove avtobuse.

* **Avtogaraže mestne občine.** Mestni gradbeni urad stavi v lastni režiji 3 garaže v plinarni za mestne avtobuse. Za promet izven Maribora si bo morala občina zgraditi lastne garaže v Konjicah in Dravogradu in tudi sobe za šoferje svojih avtobusov. V Konjicah je občina radi tega v pogajanju z g. Ogorevcem, gostilničarjem Zormanom in Merkuš ter trgovcem Pret-

nerjem. Konjiški župan g. notar Jereb je obljubil občini tozadevno vso podporo. V Dravogradu pa namerava zgraditi občina svojo garažo s sobo za šoferja na prostoru pri hotelu »Korotana«.

a— Pogreb kneza Obolenskiga. V torek popoldne je bil pokopan na pokopališču kopalšču knez Boris Obolenski z vojaškimi častmi. Cerkevne obrede je opravil prota Trbojevič, četa vojakov je dala častno salvo, vojaška godba pa je zaigrala poslednje slovo knezu, ki si je služil po kruti usodi begunca v Mariboru svoj kruh kot vrtnar. Od pokojnega se je poleg številnega oficirskega zbora poslovila tudi številna množica Mariborčanov. Naj v miru počival!

a— Magdalenški park se ni dovršil, zato je preneslo Olepševalno društvo svoj pustni korzo v Narodni dom, kjer se bodo 1. marca zbrali vsi ljubitelji nepriljene, segave zabave.

a— Za del mestne klavnice prosi občino izvozna tržnica jalc Mathels Suppans in drug, češ da ima klavnico za svoje potrebe itak preveliko hladilnico.

a— Posestno gibanje. Albin Zakotnik, v Principovi ulici 8. je prodal svojo hišo Mariji Kavčič, vdovi po polkovniku in Vidi Vončini, soprog žandarmerijskega kapetana v Mariboru za 100.000 Din; Apolonia Tremel v Krčevini pa je prodala svojo hišo pri Magdalenki, Francu in Julijani Karner v Beogradske ulici za 102.500 Din.

a— Nižji državni uslužbeni imajo v nedeljo dne 13. februarja ob 9. uri popoldne v hotelu »Kosovo« občni zbor svojega Združenja, podobora za mariborsko oblast. Poleg članov so vabljeni k udeležbi tudi nečlani nižji uslužbeni.

a— »Napredek«. Danes ob 20. je predavanje o osnovnih pojmovih radiotehnike v Učiteljskem domu (Slovenska ul. 2-I) s radiokonzertom. K predavanju so vabljeni tudi starši članov in članice KZO.

a— Odpuščeno bančno uradništvo. Včeraj je Trgovska banka odpovedala službo vsem svojim nameščencem pri mariborski podružnici. Ostal je samo njen dosedanj uradnik Ferdo Leskovar v Mariboru. Odpuščenihi je pet uradnikov in dvoje slug. Med njimi so štiri poročeni in en invalid. Vsi so sedaj brez službe na cesti. Število brezposelnih bančnih uradnikov v Mariboru neprestano narašča.

a— Rtlko dela. 20letni ključavničar Ivan Koren je prišel včeraj med delom v ključavničarski trgovini Razinger na Teznu z roko v stiskalni stroj, ki mu je odtrgal mezinice in kazalec.

a— Več solca v ulice. Gradbeni urad je predložil občinskemu svetu željo pridelati, da se odstranijo kostanjeva drevesa v Vrazovi in Razlagovi ulici ter pred ženskim učiteljskim na Zrinskijskega trgu, ker jemljejo stanovanjem svetlobo, sonce in povzročajo vlago. Pravkar so odstranili drevesa deloma na Aleksandrovi cesti in v Tattenbahovi ulici, ki sta dobili vsled tega lepo lice.

Iz Celja

a— Gradbeno gibanje v Celju. Za prihodnjo pomlad se obeta v Celju prav živahno gradbeno gibanje. Obe stavbeni zadrugi imata že sedaj mnogo prijav za enostanovanjske hiše, ki se bodo gradile po večini na hribu Sv. Jožefa in ob Kersnikovi ulici. Tudi mestna občina je nameravala v stanovanjske svrhe investirati večjo vsoto, a bo najbrž ta projekt padel v vodo, ko pride po zaslugi celjskih radikalov, klerikalcev in Nemcem do gerentstva.

a— Ljudsko vseučilišče v Celju. Dne 7. t. m. je predaval g. prof. Zelenik o temi »Kratka zgodovina francoske civilizacije«. Predavanje je bilo zanimivo, udeležba primerna. Prihodnje redno predavanje se bo vršilo v ponedeljek, dne 21. t. m. Predavala bo gđ. strokovna učiteljica Ana Zupančičeva »Pot in cilji sodobnega ženskega gibanja«. Pričakujemo, da bo to predavanje privabilo mnogo žen iz raznih slojev, da se seznanijo s tem, kako se rešuje žensko vprašanje drugod. Ljudsko vseučilišče ima tudi znanstveno knjižnico, ki obsega precejšnje število prvovrstnih znanstvenih del iz raznih panog znanosti. Nahaja se v deški meščanski šoli. Knjige se izposojujejo vsak petek od 10.45 do 11.30 proti malenkostni odškodnini 2 Din za knjigo.

a— V Celju je umrla dne 8. t. m. ga. Elizabeta Pilko, soprega občinskega odbornika in sprevodnika drž. železnice g. I. Pilka po daljši bolezni v 39 letu starosti. Blag je spomin!

a— Klub slovenskih kolesarjev vabi na maskrado, ki se bo vršila v soboto, dne 12. t. m. ob 8. zvečer »Pri zelenem travniku«.

a— Sportni klub Celje bo imel svoj redni občni zbor dne 18. t. m. v kavarniški sobi Celjskega doma.

a— Proračunski provizorji v Celju. Mestni magistrat celjski razglaš: Na podlagi navedbe velikega župana mariborske oblasti od 1. t. m. se podaljša veljavnost tukajšnjega razglašja z dne 6. januarja. Citirani razglas se vsled tega ponovno objavi na magistratni uradni deski.

a— Trgovski lokal v Celju. Veliki župan mariborske oblasti je telegrafično naročil po mestnem magistratu gremiju trgovcev v Celju, da se izvršitve odredbe velikega župana glede podaljšanja delovnega časa ob sobotah in ob dnevih pred prazniki ustavi. Klub temu, da je bil predsednik gremija o tem obveščen, še do danes ni obvestil članov gremija, da se morajo trgovine zopet zapirati ob navadni uri. Odbor pomočniškega zbora pri gremiju trgovcev v Celju sedaj v »Novi d. b. b. javno poziva g. predsednika gremija, da to stori najkasneje do petka 11. t. m.

Iz Kranja

a— Samostan pravoslavni popov na Smarjetni gori? Kakor domnevamo, se po tečaju konzorcij nekaterih interesentov iz Srbije za nakup posestva Smarjetne gore nad Kranjem. Baje se razvijajo pogajanja zelo ugodno in je pričakovati, da pride posestvo v druge roke. Vendar so še mnogi v sedanjem konzorciju lastniki tega posestva precej deljena. Konzorcij srbskih interesentov namerava preurediti sedanje veliko gostilniško poslopje v samostan, kjer naj bi se naselili pravoslavni menihi iz Srbije. Smarjetna gora je ona najprihujljivejši izletniški točki kranjskega in ljubljanskega meščanstva. Z ureditvijo tega načrta je pričakovati veliko nevarnost za katoliško vero kranjskih meščanov, zlasti naših še itak maloštevilnih klerikalcev, katerim so v tem času še dekana odvzeli. Svetujemo našim klerikalcem, da vzamejo stvar z resno n. t. d. dokler je še čas...

a— Spomin obletnice Prešernove smrti. V torek dne 8. t. m. na dan Prešernove smrti sta goreli na njegovem okrašenem grobu dve bakljici, kar so oskrbele — odbornice kranjske podružnice Kola jugoslovanskih sester. Učenke tukajšnje osnovne šole pa so položile na grob lep venec.

a— Inspekcija orožniških postaj. V Kranju se mudi gospod Stojan Trnkopec, polkovnik ljubljanskega orožniškega polka radi nadziranja orožniških postaj v kranjskem okraju.

a— Klerikalci in zadeva dekana g. Koblerja. Sedaj so se polagoma opogumili tudi ljubljanski klerikalci iz najbližje okolice, da vsaj nekako odgovorijo na objektivna razkritja »Jutra« o prenosu dekanijskega sedeža iz Kranja v Cerklje in o njegovih političnih nagibih. »Slovenec« skuša zavračati naša argumentirana izjavljana s smešno trditvijo, da je vsa stvar bolj netrnanje-cerkvenega značaja, čeprav vsak otrok v Kranju ve, da so vodili ljubljanskega škofa pri tem njegovem aktu le politični oziroma, da se masleže nad osebo dekana, ker noče ta trobiti v rog njegove dnevnice politike (ne cerkvene). To vedo tudi klerikalci v mestu in daleč v okolici — prajšaj se samo kmeta, da vose dobili »vsem jaseu odgovor. »Slovenec« pavšalna zavrnitja z lažjo in izbegavanje resnice pa ne bosta prav nič pomagala. Tukajšnji klerikalni kolovodje se srdijo na ljubljanske klerikalne kroge in škofa, ki spravlja s svojim nesrečnim postopanjem še zadnje klerikalne postojanke v Kranju na kant. Kako v živo so zažela naša izjavljana, dokazuje tudi obup in razglavost »Slovenca«, ki že vidi v naših člankih razne pozive, o katerih sploh nihče ni pisal v isti sapi, ko »Slovenec« argumentira, da niso vodili škofa prav nikakoli politični oziroma, po šilja ljubljanski škof dekana g. Koblerju pozive, da daje v bodoče ljudski dom na razpolago za prirejanje shodov SLS. Taki so ti varuhi resnicoljublja. In ljudstvo se jih tako uči dobrega spoznavati. Prav je tako!

a— Plesni venček »Edinosti«. Organizacija demokratske mladine »Edinost« zaključila v soboto dne 12. t. m. ob pol 21. uri v telovadnici Narodnega doma svojo plesno šolo pod pokroviteljstvom častnega damskega komiteja. Med odmorom bo tekma najboljših plesnih parov v modernih plesih. Sodeluje Jazzband iz Ljubljane.

a— Iz programa gledališkega odra. V petek, dne 11. t. m. ob 20. uri vprizori v Narodnem domu gledališki od tujakšnje Narodne Citalnice »Olimpijske igre«, duhovito detektivsko burko. Sodeluje številan ansambel.

Čuvajte se španske bolezni!

Kot posebno uspešno protisredstvo proti španski bolezni (gripi) so uporabljali že l. 1918 in 1919 v Švici, Franciji in Angliji

Anacot - pastile dr. Wandera.

Dobite jih v vseh lekarnah.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani. 8. februarja 1927. Višina barometra 308.8 mm

Kraj	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer vetra	Brzina vetra	Oblak.	Vrsta padavine
Imenovanja					tr. brzina	metri	0-10	ob opazovanju
Ljubljana	7. 7:30	-0.3	65	NE 5	10			
(dvorec) ...	8. 7:42	0.6	64	ENE 5	10			
	14. 7:40	1.1	52	E 5	2			
Maribor ...	7:51	-0.2	92	NW 1.5	7			0.3
Zagreb ...	7:37	-1.0	75	NE 3	8			
Beograd ...	7:47	-3.0	90	NW 1.5	10			
Sarajevo ...	7:37	-6.0	68	E 1.5	3			
Skopje ...	7:05	-3.0	63	W 3	6			
Dubrovnik ...	7:07	4.0	25	SE 7	0			
Split ...	7:06	2.0	41	NNE 13	0			
Praha ...	7:06	-5.0		E 1.5	0			

Solnce vzhaja ob 7.11, zahaja ob 17.18, luna vzhaja ob 10.56, zahaja ob 1.14.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 2.1, najnižja — 0.8 Celzija. Povprečni barometer l. danes v Ljubljani višji za 2.8 mm kot včeraj. Dunajska vremenska napoved za četrtek: Pretežno jasno, temperatura malo spreminjena.

Tržaška vremenska napoved za četrtek: Lahki vetrovi iz vzhoda in severovzhoda. Nebo jasno. Temperatura od 2 do 5 stopinj. Morje razburkano.

Šah

Zanimiva prireditve v ljubljanskem šahovskem klubu

Ljubljanski šahovski klub se v soboto 12. t. m. preseli v kavarno »Evropa«. Svoje delovanje v novem lokalu odpre dan ob 8. zvečer s prireditvijo, ki bo gotovo zanimala vse šahovske kroge v Ljubljani. Igrala bo namreč zmagovita ljubljanska reprezentanca, ki je v Subotici pred kratkim dosegla državno prvenstvo proti združenim ljubljanskim najboljšim igralcem. Tekma bo zanimiva, ker bo v ljubljanskem timu nastopilo nekaj igralcev, ki bi sicer morali igrati že v Subotici za Ljubljano, pa jim to z različnih zaprek ni bilo mogoče. Med drugimi nastopijo proti reprezentativnemu moštvu tudi ing. Tekavčič, Bogomir Stupan (eden najmočnejših amaterjev Jugoslavije), ing. Viktor Zupanc in najbrže Karl Dernovšek iz Novega mesta. Poleg njih igrajo tudi mladi, talentirani igralci, ki so si letos v ožjem turnirju priborili naslov prvorazrednih igralcev. Naša subotička postava ostane neizpremenjena: 1. Puriani, 2. Pirc, 3. Jerošov, 4. Ciril Vidmar, 5. Vogelink, 6. Rupnik, 7. Mrzliar, 8. Sever. K prireditvi vabimo vse prijatelje šaha, posebno pa one, ki hočejo vstopiti v Ljubljanski šahovski klub, ki si je priboril v letošnjem letu naslov državnega prvaka in zaslužil podporo od strani občinstva. Vpisnina v klub znaša 20 Din, mesečna članarina pa 10 Din. Za dijake polovico.

Da ugodi ljubljanski šahovski klub tudi številnim interesentom, ki bodo zasledovali potek newyorškega svetovnega turnirja, bo v klubovnem lokalu izobčena pregledna tabela turnirskega stanja, iz katere bodo vedno razvidni najnovejši rezultati in trenutno stanje po kolih. Poročila o posameznih kolih bo prinašal tudi dnevnik »Jutro«, tako, da bodo vsi, ki bodo turnir zasledovali, imeli stalen pregled.

Sport

Sportno drsališče SK Ilirija. Cenjeno mu občinstvo se sporoča, da je sportno drsališče Ilirije odprto vsak dan popoldne od 5 ure dalje. Uprava drsališča ureja te dni velike senčnike, tako, da bo mogoče obdržati celo ledeno ploskev tudi v solčnih dneh popolnoma v senci, kar bo izredno ugodno pripomoglo k ohranitvi dobre ledene ploskve, ter bo omogočilo obdržati drsališče tudi v popoldanskih urah odprto. Vredno drsanje traja ob spremljevanju godbe vsaki dan od 10. ure.

Prihodnja nedelja na drsališču SK Ilirije. V nedeljo 13. t. m. se vrše na drsališču SK Ilirije sledeče drsalne tekme: Po ta tekma za prehodni pokal dr. Fuchsa, dalje juniorska tekma za gospode ter predvidoma damska tekma za prehodni pokal JZSS, dostopna za one dame, ki se preteklo nedeljo niso mogle udeležiti te tekme. To tekmo je smatrati kot nadaljevanje tekme, ki se je vršila preteklo nedeljo. Drsalnice je istočasno odprto za splošno drsanje. S temi tekmi bi bil letošnji drsalni program zaključen.

SK Slovan. Jutri, 11. t. m. se vrši v restavraciji »Lloyd« sestanek vseh članov, ki sestavi kandidatne liste na občinskih volitvah. Sestanek se prične točno ob 20.30. Drobnoti na klubovi deski Marijin trg. 1. sestanku prijateljski razgovor.

Smuški skoki v Cortini d'Ampezzo. Poleg tekem na 50 in 18 km so se vršila v Cortini d'Ampezzo tudi tekmovalna v smuških skokih. Rezultati so bili naslednji: 1. Edman (Švedska) 18.420 točk, 46.5 in 54 m, 2. Dick (Češkoslovaška) 17.562, 50 in 48.5 m, 3. Carlson (Norveška-Avstrija) 44 in 51.5 m. V kombiniranem tekmovalju so zasedli prva tri mesta Češkoslovaki, in sicer Purkert (17.947 t.), Nemecky (17.645) in Wende (17.489).

Davidov pokal. Končni termin za prijavo za Davidov pokal je šele meseca marca, vendar se je za evropsko ceno dosejati prijavilo že 10 držav, med njimi tudi Jugoslavija. Ostale prijavitelne države so: Anglija, Italija, Holandija, Češkoslovaška, Madžarska, Grčija, Avstrija, Belgija in Britanska Indija. Za ameriško ceno sta se do sedaj prijavili le Kuba in Avstralija.

Nogometna olimpijada brez Danske. Danski nogometni savez je končno odločil, ne sklenil, da se ne udeleži nogometnega tekmovalja na prihodnji olimpijadi, ker bi morala njegova reprezentanca nastopiti proti profesionalnim igračem, kar pa je v nasprotju s sportnim načelom, ki ga zastopa danski savez.

Dr. Peltzer premagan. V Vratislavi je lahkoštel Schönmann premagal v tekni na 1000 m znanega nemškega sportnika dr. Peltzerja. Schönmann je teklo progo v času 2:36. Dr. Peltzer je prišel 12 m za njim na cilj.

Svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Avstrija brezdomno vodi v drsalnem sportu. To so zopet dokazala tekmovalja za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju, ki so se prošle nedeljo vršila v Davosu. Dunajčan inž. Böckl je že trikrat zaporedoma odnesel naslov svetovnega prvaka v umetnem drsanju, pa tudi drugo in tretje mesto sta zasedla Avstrijca dr. Freisecker in Karl Schäfer. Sledili so Švicar Gautschi, Anglež Page, Dunajčan Wrede in Berlinčan Härtel. Tudi v drsanju v parih je zmagala avstrijska dvojica Scholz-Kaiser pred berlinsko dvojico Kieshauser-Gastl. Isti dan so se vršile tudi tekme v hitrem drsanju, katerih se je udeležilo 18 drsalcev. Zmagali so 500 m Hoofman (Holandska) 45.6, 1500 m Rumba (Letonska) 2:24, 1000 m Rumba 1:34.4, 5000 m Rumba 8:59.8.

Kolesarski savez kraljevine SHS je razpisal za 20. t. m. izredni Savezni občni zbor ter je povabil na ta občni zbor tudi vse klube Slovenije brez ozira na to, če so že vključeni v Savezu ali ne. — Da se dogovorimo glede nadaljnjih smernic, vabim tem potom vse obstoječe kolesarske klube Slovenije, posebno tudi one iz mariborskega okrožja, da se sigurno udeležijo skupnega sestanka v nedeljo dne 13. t. m. točno ob 10. popoldne v restavraciji Zvezda. — Za KPS R. Zalokar.

Listnica uredništva

Na željo gosp. Ivo Ogorevca, mesarja v Škofji Loki, izjavljamo, da ni v nobeni zvezi s »Piscom iz Škofje Loke«, ki smo ga objavili v našem listu.

Gospodarstvo

Državne dobave v naši državi

Dokler razmere v naši državi v prometnem pogledu niso bile urejene, ni bilo v gospodarskih krogih tako živga interesa za državne dobave. Razumljivo je, da je bila borba za državna naročila manj živahna v dobi, ko je manjkalo blaga in ni bilo baš težav pri razpečevanju blaga. Zanimanje se je pojavilo, ko je ponehalo pehanje za blagom in je prišlo do normalnih razmer, ko prodajalec išče odjemalca. Ko je prenehala varljiva doba večkrat samo dozdnevne konjunktive prvih povojnih let, je hitro zaželo naraščati prizadevanje trgovcev in proizvajalnikov za državne nabave. Od leta 1924 dalje začne odločna pot do normalizacije v kupnji in tovrstnem prometu. Sočasno začenja gospodarska kriza, ki je polagoma zajela skoro vse gospodarske stroke. Neugodno razpoloženje na trgu pri naših mesajih, ki so močni proizvajalci in okretni prodajalci, vodi neogibno do tega, da je prizadevanje za državna naročila na strani izomcev vedno odločnejše v naši državi. Resnica je, da glede državnih dobav med gospodarskimi krogovi tudi v normalnih prilikah ni bilo nikdar prave zadovoljnosti. Pritožbe so se žele predvse tudi v velikih državah ob času, ko so bile oblike in načini povojne korupcije še nepoznane. Denem na stran podrobnosti o takih pritožbah, ki so več ali manj po vojni na dnevnem redu v vseh državah, pa bodi le poudarjeno, da je bila v predmetnih zahtevkih interesentov vodilna misel vseh reformnih prizadevanj, da treba pri državnih dobavah dati prednost domačemu delu.

Srbski zakon o obratovalljivosti iz leta 1910, to je zakon o radnjama, ima v členu 140. in 141. veljavo do 1. januarja 1927. Člen 140. tega zakona, ki je pri nas še malo znan, slove v prevodu: »Pri nabavah za državo, okrožja, okraje ali občine se bodo vršile v prvi vrsti v oceno ponudbe obrtnih za drug, potem pa domačih obrtnikov, industrijalcev in trgovcev; te ponudbe, ako obsegajo domače proizvode, pri sicer enakih pogojih dobave, se bodo sprejele v prvi vrsti, ako se cene največ za 5—10 % višje od najnižje ponudbe ponudnikov tujih proizvodov po vršeni carini in prevozu. Pri razpisu natežaja se bo pazilo na to, da se omogoči udeležiti tudi manjšim industrijalcem in obrtnikom. V inozemstvu se morejo naročiti samo tiste količine dotičnih izdelkov, ki se ne morejo izdelati doma v gotovem roku.« Člen 141. ima namen preprečiti, da inozemec ponuja v domači obliki.

V naši vojni državi sta se pokazali dve zanimivi strani glede določila člena 140. starega srbskega obrtnega zakona. Na eni strani se je to določilo rado izgrajevalo na škodo pretašnjih interesentov, češ, da to določilo zanje ne velja. Na drugi strani pa se oblaščila iz raznih razlogov, ki so ali resnični ali krivi, tudi napram srbskim ponudnikom niso rada držala tega vodila. Nastalo je tako na eni strani prizadevanje vseh gospodarskih interesentov, da se meja, v kateri se daje prednost domačinom, trdno potegne do 10 %. Na drugi strani pa so se pretašni gospodarski krogovi po vsej pravici trudili, da se ta koristna določba razširi na celo državo. Prizadevanje, da pride do praktične veljave tega določila za celo državo in do meje 10 %, je bilo zadnja leta splošno po vseh gospodarskih zastopstvih. Razume se, da je bilo tudi v Sloveniji mnogo vzgleda prizadevanja tako pri Zbornici za trgovanje, obrt in industrijo kakor pri Zvezi industrijev, Zvezi trgovskih gremijev in Zvezi obrtnih zadrug. Združenemu prizadevanju je uspelo, da je finančni minister sam že sprejel v načrt novega finančnega zakona člen 153., ki se glasi: »Propisi članova 140. in 141. Zakona o radnjama od 29. juna 1910. godine, proteku se na celu teritoriju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.« Tako je zmogala temeljna zahteva v kraljevem obsegu, kar je bilo paš neodložno potrebno. Razen tega pa je finančni odbor Narodne skupščine v svoji seji dne 2. februarja sklenil, da se predlog finančnega ministra glede člena 153. v višje navedenem besedilu tako le izpremeni: »Propisi članova 140. in 141. Zakona o radnjama od 29. juna 1910. godine proteku se na celu teritoriju Kraljevine SHS, s tim da domači proizvajalci kod državnih nabavki mogu biti do najviše 10 % skuplji od inostranaca.« Ko stopi 1. aprila v veljavo novi finančni zakon, bo po teh sklepah položaj domačih ponudnikov znatno ugodnejši napram tujim tekmovalcem, kateri se ob naraščajoči gospodarski krizi vedno neprijetneje uveljavljajo tudi pri naših javnih dobavah. Počasi pridemo brezdomno do tega, da nevišnje glavni o državnih dobavah in o utemeljenih pravih neobdne postopanja pri teh dobavah očistimo vseh nelepih izrastkov, pa pridejo tudi naši obrtniki vsaj po svojih organizacijah dejansko do tega, da bodo mogli z uspehom sodelovati pri državnih dobavah.

Dr. Fran Windischer.

Tržna ooročila

Novosadska blagovna borza (8. t. m.) Pšenica: baška, 75 kg. 2 %, ponudba 802.50; baška, 75 kg. 2 %, ponudba 805; baška, 74 kg. 1 %, ponudba 310. Turšičica: 74 kg. 2 vagona 160; baška, do 20. t. m., 2 vagona 162; baška, april - maj, pariteta Indija, 10 vagonov 167; sremska, 2 vagona 160. Moka: baška, »Om«, 2 vagona 460; banatska, »Om«, 1 vagon 805. Otrobi: arbijski, brez vreč, pariteta Beograd, 5 vagonov 120. Tendence neopremene.

Zagrebski tedenski sejem (8. t. m.) Dogov žilvine obilen. Tudi dovoz krme je bil poroben. Cene skoro nespremenjene. Kupilce se je samo za domačo potrebo, ker tujih kupcev ni bilo. Cene za kg žive teže: voli domači 1.8 — 9, II. 6.50 — 7.50, bosanski I. 7.50 do 8, II. 5 — 6.50, krave I. 6 — 7, II. 4 — 5, junci I. 8 — 9, II. 6 — 7, junice I. 6 — 7, II. 4 — 5, teleta 8 — 12 (zaklana 12 — 14), svinje pitane domače 12 — 14 (sremske zaklane 15 — 16), do 1 leta 10 — 11, nad 1 letom 11 — 12 Din. Konji vojni in tovrni 3500 — 10.000 Din par. Krma: navadna detelja 125 — 140, lucerna 125 — 137.50, seno I. 100 — 125, II. 80 — 100, otava 120 — 160, slama 75 — 100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (8. t. m.) Dogov 12.472 komadov; od tega 5654 iz Jugoslavije. Zaradi manjšega dogona živahen promet in so se cene prejšnjega tedna čvrsto obdržale. Za kg žive teže notraje: debele svinje I. 2 do 2.10 (2.15), srednje teže 1.80 — 2.00, kmetke 1.80 — 2, stare 1.80 — 1.90, mesne 1.80 do 2.25 šilingov.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (8. t. m.) Slabši tečaj na ameriških borzah niso prav nič vplivali na dunajsko tržišče, kjer je bila pšenica prijana, ker se pojavlja večje zanimanje iz Češkoslovaške. Rž ne-

spremenjena. Tendence za turščico nespremenjena. Vendar je bil promet živahnejši. Oves je tendiral dalje čvrsto. Notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šilingih: pšenica, domača 40.75 do 41.25, Tisa (79 — 80 kg) 46.50 — 47.50; rž: 34.50 — 37; turščica: 25 — 26; oves: domači 27.50 — 27.75.

— Notočne vesti o ukinitvi uvozne carine na apno iz Madžarske in o trgovinskih pogajanjih s Madžarsko. Zadnje čase je po različnih časopisih krojila vest, da je pričakovati v najbližji bodočnosti odpravo carine na uvoz apna iz Madžarske, s katero drzavo se naj po teh vesteh že dalje časa vrše trgovinsko — politična pogajanja. To vprašanje je znatne gospodarske važnosti za našo državo vobče, osobito pa tudi za Slovenijo, kjer je produkcija apna že lepo zastopana in daje ta industrija številnemu krogu delo in zaslužek. Kakor izvezo, so vesti o ukinitvi carine na apno ob uvozu iz Madžarske netočne in se s Madžari po poročilu Centrale industrijskih korporacij ne vrše nikakoli trgovinski razgovori.

— Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani bo imel redni občni zbor 23. t. m. ob 10. popoldne v sejni sobi zavoda v Ljubljani. Dnevni red je običajen.

— Konkurs je razglašen nad imetjem Josipa Satrana, trgovca v Ljubljani. Prvi zbor upnikov bo pri delnem sodišču v Ljubljani 12. t. m. ob 10. popoldne. Oglasitveni rok do 20. marca, ugotovljeni narok 2. aprila t. l. ob 10. popoldne.

— Nepriključje mednarodnem železarskem kartelu. Vedno bolj se množe glasovi o nezadovoljnosti nemške železarske industrije z mednarodnim železarskim kartelom, ki Nemcem ne prinaša nikakih koristi. Kakor javajo iz Berlina, obstoji možnost nemške odpovedi, s čimer bi kartel razpadel.

— Močno aktivna češkoslovaška zunanja trgovina v januarju t. l. Češkoslovaška trgovinska bilanca za januar t. l. je zabeležila prebitok 400 milijonov proti 162 milijonom Kč v enakih dobi l. 1926. Uvoz se je znatno zmanjšal, dočim je izvoz znatno poskočil.

— Položaj na dunajskem tržišču jaje. Z Dunaja poročajo: Na tržišču jaje ni zabeležiti bistvenih sprememb. Ponudba v svojem blagu je malo pustila in so se zato cene za sveže blago za malenkost dvignile. Konservnega blaga skoro ni več videti. Največ se ponujajo madžarska in gradiška jajca. Ponujajo se v trgovini na debelo: madžarsko in jugoslovensko eksportno blago 17.75, originalno madžarsko blago 16—16.5, gradiška 17.75 — 18.25, poljsko I. 14 do 15, II. 13.5 — 14, apno 12 grošev komad.

— V državnih delavnicah se ne smeje izvrševati privatna dela. Prometno ministvo je naročilo vsem železniškim direktorjem, da prepovedo privatna dela v državnih železniških delavnicah. Za vsak prijavljen primer se bo vršila preiskava.

— Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 12. t. m. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih vrst; 14. t. m. pri policijski direkciji za Bosno in Hercegovino v Sarajevu glede dobave 520 uniform za policijsko stražo; 16. t. m. pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave 520 plašev za stražar

Iz življenja in sveta

Strahovit orkan na Angleškem

Prošli teden je besnel v Angliji in na Škotskem orkan kakršnega že 50 let ne pomnijo prebivalci britanskega cesarstva. Veter je bil tako močan, da je potrgal vse telefonske in brzojavne zveze. Podiral je dimnike, rušil poslopja in odnašal strehe.

Prizorišče najhujšega besnenja je bila okolica Glasgowa. Nad 100 oseb je bilo težko poškodovanih, 17 pa ubitih. Tudi v Dublinu ni bilo mnogo boljše. V bolnišnice so morali prepeljati 21 ponesrečencev. Brzovlak, ki vozi med Edinburgom in Newcastlom, se je moral ustaviti sredi vožnje, ker mu je pihal nasproti tako močan veter, da bi ga bil kmalu prevrnil. Zelo mnogo nesreč se je zgodilo na ulicah z avtomobili in z vozniki električne železnice. V Glasgowu se je zrušila steklena streha centralnega kolodvora.

Tudi na kmetih v bližini imenovanih industrijskih mest je napravil orkan mnogo škode. V nekem kraju je veter podrjal visok dimnik, ki je padel na neko bolnišnico. Po čudovitem naključju pa ni bil nihče ubit in tudi nihče ranjen. Moč orkana se je čutila zelo tudi v Rokavskem zalivu. Ladje niso mogle nadaljevati započete vožnje in nekatere so se celo potopile. V ribiški vasi Le Portel pri Lolognu pogrešajo ribiško barko, na kateri se je potopilo 7 poročenih družinskih očetov.

Brodolom v Črnem morju

V Črnem morju so divjali te dni viharji, ki so potopili celo vrsto ladij. Zato so črnomorska pristanišča sploh ustavila odhod parnikov iz luk, dokler se vreme ne pomiri. Rumunski luksuzni parnik «Imperatru Trajan» je vrgel vihar na sipino. Na parniku je bilo nad 200 pasažirjev. Brezlični brzovlak je klical na pomoč, a ladje, ki so hotele parnik zopet splaviti v morje, niso mogle storiti ničesar. Vsi potniki so morali ostati na ladij.

Potniški parnik «Caprera» se je potopil, tovorno ladjo «Braila» pa je burja zanesla v pesek. Ta ladja je hitela jugoslovanskemu parniku «Sava» na pomoč. «Sava» je namreč tudi postal žrtev viharja. Toda dočim se je posadka rešila in je ladja sama izven nevarnosti, se «Braila» potapila in ni upanja, da bi jo bilo mogoče rešiti.

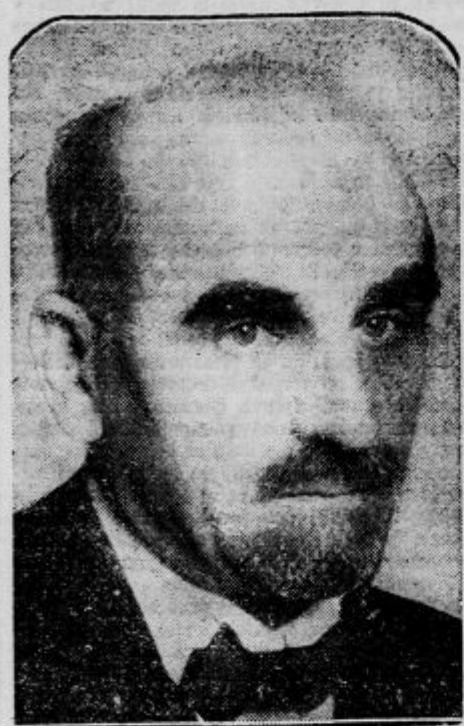
Javljajo tudi o potopu ruskega parobroda «Batusijev», ki je vozil iz Carigrada proti Odesi ter je imel na krovu tovore in pasažirje. Baje je 40 ljudi moštva in potnikov že utonilo, mnogo drugih ladij pa še doslej ni prislo na cilj in vsi znaki govore, da kronika nesreč zadnjega viharja v Črnem morju še ni zaključena.

Priprave za povratek nemškega cesarja v Nemčijo

Nemški listi razmotrivajo dan za dan o namerah bivšega nemškega cesarja, ki je sklenil poslati v Berlin najprej svojo ženo, potem pa priti za njo še sam. Seveda zanima nemški tisk predvsem pravna stran tega problema. Ker se je Viljem odrekal prestolu, velja v očeh Nemčije za civilno osebo, ki ima iste pravice kakor vsak nemški državljan. Kar mu more braniti povratek, je dejstvo, da je leta 1922. izšel zakon o zaščiti nemške republike. V tem zakonu je dana berlinski vladni polna moč, da odloča ne le o bivališču nemškega cesarja, temveč tudi o bivališču članov bivše cesarske hiše, oziroma vseh nemških vladarskih domov. Ta zakon dalje določa, da je članom dinastije zabranjen dostop na nemško ozemlje brez privolitve nemške vlade in lokalnih oblasti.

Zakon je bil izdan dne 21. julija 1922. njegova veljavnost je bila določena na pet let. V nekaj mesecih torej njegova izvršilna moč ugasne, ali pa jo bo treba podaljšati z državnopravnega vidika bi torej nemška vlada čez par mesecev ne imela več pravice ovirati Vilje-

ma, če bi se hotel vrniti na Nemško. Vprašanje pa je, če bo berlinski kabinet načel to vprašanje, ki ni tako nedolžno, kakor se običajno misli, ali če se bo zavzel za podaljšanje obstojega zakona.

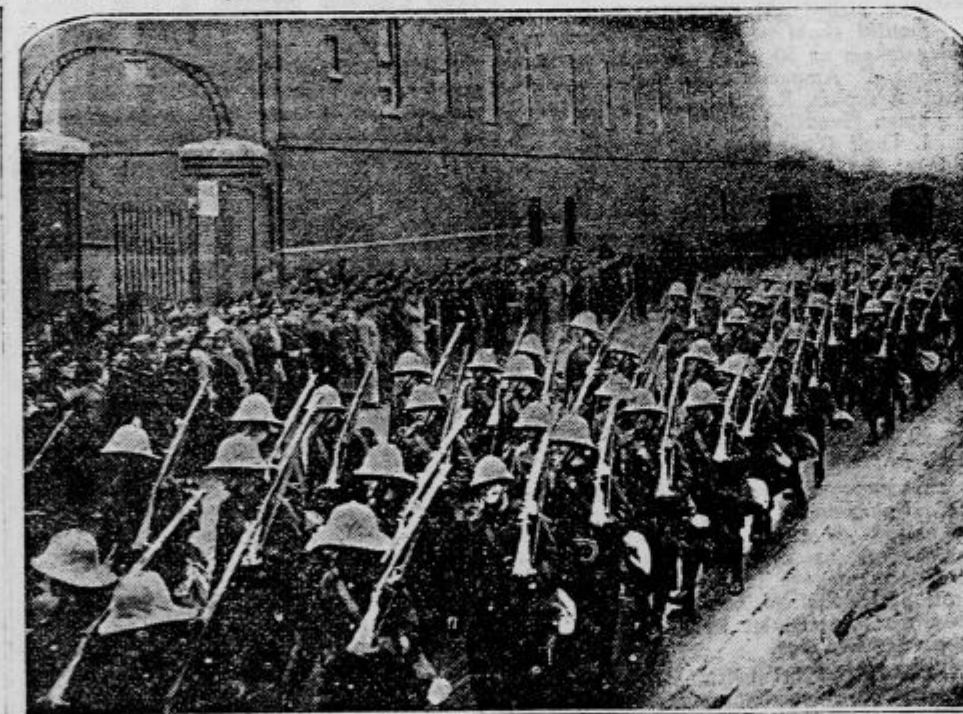
Novi nemški kabinet
Dr. Otto Brauns, delovni minister (centrum).

Pogreb japonskega cesarja

V ponedeljek zvečer ob 9. (po japonskem času) se je vršil v Tokiju pogreb pokojnega japonskega cesarja. Cesarjevo truplo so naložili na voz, v katerega so bili vpreženi 3 pari črnih volov. Rakev so prenesli naravnost iz cesarske palače, vol pa so ga odvekli v park Šinjuku.

Na čelu žalnega sprejema je korakal cesarjev sin, novi mikado, za njim pa je šlo na tisoče bakljenošev in za temi nad en milijon Japoncev. Bili so zastopniki vsi stanov in vsi sloji japonskega naroda. Množica je korakala odkritih glav in molče. Samo ob časa do časa se je oglasila divja japonska žalna muzika vojaških kapel.

Opolnoči se je sprejema ustavil v Asakavi, ki leži 35 km daleč od Tokija. Tam so cesarja pokopali tik pred solničnim vzhodom. Žalne ceremonije je otvoril mikado s poslovnim nagovorom, v katerem se je spominjal svojega očeta. Japonci so celo noč bdeli, ob uri pogreba pa so vsi molčali pet minut. Mikadovo truplo so položili v mavzolej v največjem mrazu. Pota pa so bila posuta z belim peskom, kar pomeni na Japonskem preganjanje hudičev. Novi

Anglija in Kitajska
Kontingent angleških mornariških čet se zbira v Portsmouthu, da se vkrcajo na ladje ki jih odpeljejo na kitaj. ko bojišče.

mikado je takoj po pogrebu podpisal dekret, s katerim odpušča 20.000 zločincem njihovo kazen in jih vrača zopet svobodi in človeški družbi.

Stare stopnice in radodarna turistka

Stojp katedrale v Toursu (Francija) posejajo leto za leto številni turisti. Pa ni baš lahko dospeti na vrh, stopnice — tristo jih je — so namreč kame-nite in zob časa in podplavov jih je tako obrusil, da je plezanje po njih združeno z življenjsko opasnostjo. Turisti so to že davno ugotovili; eni se zgražajo, drugi, flegmatičnejši, pa se smejejo, češ, turistika je turistika.

Zadnjič se je neki Američanka, mrs. Otis Hower po imenu, primerila nezgodu, da je zdrsnila po stopnicah in padla na tla. Lahko bi si bila zlomila tilnik; k sreči se je le nekoliko opraskala. Po-brala se je s tal in odšla naravnost k zakristanu.

«Gospod», je rekla, «vaše stopnice nevarne; zakaj ne popraviti?» Zakristan je bil v zadregi; odvedel je damo k mestnem arhitektu, ki je zastopal upravo «Lepih umetnosti».

«Koliko za popraviti stopnice?» je vprašala mrs. Otis Hower. Arhitekt je vzel papir in svinčnik in začel računati.

«Mnogo, madame», je odgovoril nato.

«Deset tisoč frankov po priliki.»

«Well! Izoborno!»

Američanka je potegnila zvečič, napisala ček za 10.000 frankov in ga z gracioznim nasmehom izročila arhitektu.

«Za spomin», je dejala, «od moje sestre mis Marie Bruot iz Clevelanda».

Pomenljivo mu je pomežiknila in odšla.

Žalostne posledice kitajske vojne

Uradniki in nameščenci kitajske vlade v Pekingju so radi dolgotrajnih bojev prišli na psa in morajo stradati. Poročila pravijo, da je ista usoda zadela predstojnike kabinetov, pisarje, tekače, strežare in kučije. Že cele mesece ne prejemajo ti ljudje nobene plače in njih položaj je tem žalostnejši, ker so ločeni od svojih družin, o katerih ne vedo kje živijo. Da si vsaj nekoliko opomorejo, so vsi ti nameščenci kitajske vlade osnovali delniško družbo za prevažanje ljudi. Šrambo za vozičke imajo kar v prostorih bivšega kabineta. Veliki letaki oznanjajo na ulicah, da so pasantom na razpolago uradniki bivše vlade in jih prosijo mile podpore, da ne poginejo radi napak, katere je zagrešila njihova vlada.

Splošno priznanje je dosegla večerajšnja premijera Veliki senzacionalni francoski film slovite filmske tovarne Paite-Cinema Paris

Gola žena

(MARIETA)

Lepi igralec. — Krasni naravni posnetki iz Pariza in pariške okolice. — Irska redja. Znamo lepota, splošno priljubljena

GINETTE MADIE

v naslovni vlogi fascinira s svojo izvrstno in elegantno igro.

Predstave ob: 4, pol 6, pol 8 in 9. Pri vseh predstavah svira naš priznano prvovrstni umetniški orkester.

Izven program: Badjura-film: Triglav in njegove krasote.

Prednaznanilo: Rinaldo Rinaldini (Luciano Albertini)

Elitni Kino Matica, najuglednejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Novi belgijski bankovec

za 100 belgov = 500 frankov. V Belgiji so stabilizirali frank, ki mu je o priliki p-danja francoskega franka lansko poletje že pretila katastrofa, v razmerju 1 : 5. Nova enota se imenuje belga in je vredna ca 8 Din.

Maščevanje zavrženega ljubimca

Varšavski filmski igralec inconférencier Franc Lutzak se je pred kratkim zaljubil v svojo lepo partnerico Vando Košičko. Bil je sicer že poročen in celo družinski oče, kar pa ni zadrževalo njegovih ljubezenskih čustev napram mladi dami. Šel je celo tako daleč, da ji je obljubil zakon, jo vzel za ženo in imel ž njo otroke.

Kmalu pa so nastale v Lutzakovi družini difference, katerih konec je bil ta, da je igralec zapustil svojo drugo ženo. Čez nekaj časa pa se je zopet premislil in jo je začel vnovič nadlegovati. Košička, ki ni verjela njegovim obljubam, pa ga je zavračala, radi česar se je mož sklenil maščevati. Ko je nekega dne srečal svojo ljubico na ulici, je pohitel za njo. Sledil ji je na postajo, v vagon, skril se je v posebni oddelek in ko se je vlak začel premikati, se je vrgel nanjo ter ji odgriznil nos. Mož je ovađen policiji in bo za svoj čin delal pokoro v ječi.

Smrt ciganskega goslača

V newyorški bolnišnici je umrl te dni v največji revščini in bedi cigan James Rigo, slaven goslač in pustolovec, ki je svojčas o njem govoril ves evropski kontinent. Kronika njegovega življenja je bujna in pestra. Mož je bil sedemkrat oženjen in prav tolikokrat ločen. Najburnejša dogodivščina v njegovem ljubezenskem življenju pa je bila poroka s kneginjo Karaman Chimay, ki se je izvršila leta 1896. Rigo je bil takrat 39 let star, ni bil več lep, pa si je vendar osvojil srce Američanke, ki se je pisala po očetu Klara Ward.

Ta zakon seveda ni nastal na podlagi srčne ljubezni, marveč je bil pravi denarni zakon. Kneginja Chimay se je namreč ločila od svojega prvega moža in je imela na razpolago 10 milijonov dolarjev dote. Kot bogato nevesto jo je spoznal v mladih letih belgijski princ José Maria Karaman Chimay ter jo prosil za roko. Roko mu je dala, srca pa ne in si je kupila za poroko obleko, za katero je plačala 10.000 dolarjev.

Šest let pozneje se je naveličala zakonskega življenja z belgijskim prin-

cem. Prilika je nanesla, da je koncertirala v Bruslju ciganska kapela, katero je vodil Rigo. Ta kapela je bila za belgijsko prestolnico prava senzacija, žela pa je velikanske odobravanje po širnem svetu. Kneginja se je na prvi pogled zaljubila v divjega Madžara, ki se ni prav nič obotavljal vzeti jo za ženo, ko je zvedel kakšno bogastvo dobi ž njo. Kneginja je zbežala z Rigom na Madžarsko, v svojem rojstnem kraju Pakodu se je cigan ločil od svoje žene in se poročil s kneginjo. Med tem časom se je uredila zadeva glede razvedbe braka tudi med belgijskim princem in kneginjo in bivša aristokratka je postala zakonska tovarišica pustolovske-ga cigana.

Toda i ta zakon ni bil dolgotrajen. Trajal je le dotlej dokler je bilo v hiši dovolj denarja, ko pa je denar pošel, je šla tudi ljubezen po vodi. Rigo se je udal pijači, žena ga je zapustila in ostavila mizernemu življenju, ki ga je na nesladen način zaključil v Ameriki.

Brezplačne vzorce

od

INDIAN

PASTE

za čevlje dobite v vsaki trgovini.

Potovanje v letalu v Ameriki

Neka ameriška družba za zračni promet je ugotovila interesanten facit, ki prica, da ni več daleč čas, ko se bo ves pozemski promet umaknil avijatikli.

Šestnajst potnikov je napravilo potovanje v letalu iz Newyorka v Washington in nazaj (650 km), za kar so plačali po 13 dolarjev 88 centov (blizu 780 Din). Ta cena je za 2 dolarja 40 centov (140 dinarjev) manjša kakor po železnici, in ker je letalo vozilo s hitrostjo 185 kilometrov na uro, je treba prišteti še precejšnji dobiček na čas.

Kakor poročajo ameriški listi, utegne ta eksperiment pripomoči do ustanovitve številnih novih zračnih linij.

Recept
FILMSKE
ZVEZDE
PEARL
WHITE.

Če hočete odstraniti grde in nepotrebne dlake, namažite mesto s tanko plastjo pomade »Taky« in pustite 5 minut, da se suši. Po tem času izmijte s hladno vodo — in to je vse. Očaral Vas bo ta uspeh in za vedno boste osvojili brijenja, katero je nevarno in češče povzroča mozole, a dlaka še huje raste. Ravno tako Vam je nepotrebno posluževati se raznih depilatorov s neprijetnim vonjem.

S neškodljivim in štedljivim »Taki-jem« ste osvobodjeni rasti dlak za vedno.

To je edino sredstvo, katero me je očaralo.

Glavni zastopnik in depot:

HENRI H. NEUMAN — ZAGREB

Boškovičeva ul. 42. Telefon 13-80.

Dobavlja se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Dr. Milan Vidmar:

S pota na šahovski veleturnir v Newyorku

Na krovu «Westphalia», 3. februarja.

Ostende mora biti ta trenutek tam na zahodu. Težki oblaki vise nad Rokavskim zalivom, skozi katerega plavemo. Morje je dosti mirno in bolnikov po prvih 24 urah potovanja še ne vidim.

Včeraj popoldne ob petih smo zapustili Hamburg. Po dolgih pripravah in težkih intrigah smo mogli »velemojstri« Nimcovič, Spielmann in jaz v Hamburgu. Aljehin istočasno v Cherbourgju zapustiti Evropo, da se udeležimo najtežjega šahovskega turnirja vseh časov, ki se prične 19. februarja v Newyorku.

Šest nas bo v celoti. Dr. Lasker piše strupene članke po nemških časopisih, ker ga je komite odklonil. Bogoljubov, žal, ne bo igral, ker je hotel svoj lanski uspeh v Moskvi prodati za visok honorar, katerega ni dobil.

Šahovski umetniki so čudaki, kakor vsi umetniki in jaz imam na krovu velike težave, ko krotim Spielmanna in Nimcoviča. Malo igramo, malo spimo,

malo šetamo po krovu, jemo pa venomer.

Turnir v Newyorku naj da Capablanci možnost, da vendarle zopet enkrat dokaže, da je prvak sveta. Opazil sem, da se ga moja sopotnika strahovito bojita. Tudi v Berlinu sem čul sodbo, da bo Amerika z groznim pritiskom poskusila obdržati prvenstvo. Komite, vodstvo, publika, vse bo baje v službi Capablance.

Aljehin hoče tudi na vsak način dobiti prvo nagrado. Spielmann in Nimcovič ne gledata tako visoko. Jaz sam zaenkrat sploh ne mislim na nagrade, temveč na borbo, ki mi je vedno bila vse, ki me je razveseljevala v vsaki obliki, v šahu, v poklicu, v poslih, v življenju sploh.

To je sploh razlika med memo amaterjem in ostalo polovico, ki jim je šah poklic. Nimam rutine, nimam treninga, nimam pripravljenih otvoritev. Zato mi je Bog dal dobre živce, bojevitost in nekoliko iznajdljivosti.

V zadnjem času je postal sport za svet silno važen. Tudi veliko publiko šahovskega sveta zanima predvsem sportska stran turnirjev. Ljubosumno gledajo narodi na zastopnike drugih držav. Naša majhna Jugoslavija mi je

poverila svojo zastavo v šestorici prvih. Držal jo bom z vsemi svojimi moči. Mi. Nič manj ni vredna kot ameriška, zame seveda več.

Stroj parnika poje globoko pod me-noj in ura šteje ravno tako vztrajno poleg mene sekunde. Misli mi uhajajo nazaj v Ljubljano k svojim. Težko sem se odločil na pot. Težko sem vzel nase breme opasne borbe, polne težkega dela, polne razburjenja. Kot na dlani vidim pred seboj pet glav, pet najboljših šahovskih glav sveta, ki mi bodo stavile ogromne probleme, ki bodo vso svojo umetnost vrgle v boj na mali šahovski deski, ki kljub svoji neznatnosti nosi ves svet.

Moral sem na pot. Samo šest nas je. Če je mogel biti med nami Jugoslovčan, je moral biti. In če mi je usojeno, da bom zadnji, bom vendar šesti na svetu. Marsikomu bi bilo to veliko, ali vsaj dovolj.

Neverjetno tiho teče čas na parniku. «Opravka» imamo pravzaprav ogromno. Ob osmih jutraj pride kava, ob 10. južina, ob pol 1. kosilo, ob štirih kava, ob 7. večerja. Komaj sem našel čas, da pišem to pismo, ker po večerji me čaka kino. Hvala Bogu, da ne plešem!

1^a bučno olje „kronska znamka“

Din 5'— za 1 kg ceneje kakor namizno olje
:: Din 8'— za 1 kg ceneje kakor mast ::

Uporabite torej za salato in k pečenju samo bučno olje „kronska znamka“

Tovarna olja ALBERT STIGER, Slov. Bistrica

Naši onstran granic

Norčevanje iz našega jezika

V Gorici izhaja italijanski humoristični časopis, čigar lastnik in urednik je znani Buggiani, ki se je odlikoval dne 4. novembra ob priliki napadov na Slovence. Ta človek ni vreden, da bi se počeli z njim, vendar pa nas je opozoril nanj neki članek iz pred sodišča, ki ga je prinesel pred nedavnim omenjeni list; v tem članku se norčuje iz našega jezika.

Norčevanje v tem slučaju je posebno grodo radi sledečih dejstev:

Znano je, da se mora naš človek zagovarjati pred sodnijo v italijanski, pa naj je zna ali ne. Včasih mu prepustijo tolmača, ako je ravno pri rokah, najraje pa si človek sam pomaga z jezikom, ki se ga je naučil od ust do ust in ki je vse prej nego pravilen. In če pride tu predstavnik fašizma, ki se potem norčuje iz bome italijanskega jezika, to pomeni, da je to človek, ki ga ne pozna, strahotno za državo in ne za dotičnika. Mi bi se z veseljem pridružili norčevanju, če bi se kdo silil s tujim jezikom tedaj, kadar mu tega ni potreba. V tem slučaju pa mora govoriti, dobro ali slabo, sicer ga obsodijo vseeno.

V drugi vrsti se norčuje iz njegove revščine. Naši ljudje še nikoli niso bili v taki bedi, kakor so dandanes. In to ne po lastni krivdi. Tam, kjer je bil preje naš človek, je zdaj tujec. In če je naš človek ni mogel dobiti dela doma, ga je šel iskat v tujino, da ga je gotovo dobil. Danes pa so zaprli mejo, in le z mnogimi težavami je združeno potovanje v inozemstvo s truduhom za kruhom. Še večje revščina bo, če bo šlo tako naprej. Saj nam obljubljajo, da na koncu tega stoletja kar 50 milijonov Italijanov!

Na koncu članka je najlepše. Ko je naš človek iz tolmarskih gora doma, odšel iz pred sodnika, se je ta ozrl za njim in dejal: *Animale — žival!*

Če imamo take sodnike, da njih sinovi bodijo z orožjem in bencinom uničevati tuja imetja, če imamo take državne pravdnike, da še danes niso prešli pravih povzročiteljev dogodkov dne 4. novembra, daj si sam Mussolini dejal, da bodo storilci kaznovani, potem se ničesar več ne čujemo.

Ni se zgodilo prvč, da so bili naši ljudje na ta način žaljeni od ljudi, ki so najmanj poklicani zato. Kakor da obstoji ves italijanski narod iz samih gospodov in kakor bi ne poznali ljudi in načina življenja v južni Italiji.

Napad na poslanca Mracha v Puli. V nedeljo popoldne se je približal poslanec Mrachu, ko se je nahajal v družbi članov odbora krožka »Savioja« dr. Braihovich, prefekturni uradnik, tor ga nahnul in udaril s postjo v obraz. V seji fašistovskega direktorja je bil dr. Braihovich radi tega čina izključen iz stranke. Med prefekturo in fašisti vlada velika napetost, ki se je pokazala pred kratkim tudi v sodni dvorani pri razpravi o atentatu na kvestura v Puli, o kateri bomo poročali.

Fašistovska gonja proti slovenskim in hrvaškim duhovnikom v Istri. Je vedno hujša. Ako se duhovnik ne uda slepo vsem fašistovskim kapricam, ga psujejo in napadajo. Fašisti hočejo z vso silo potlačiti črke v Istri in odgnati vse one duhovnike, ki so jim na poti. V seji fašistovskega direktorja v Puli je odvetnik Petrič opozarjal na težko situacijo, ki se postopuje vsak dan med kmeti v gorenji in srednji Istri radi protifašistovskih in protitalijanskih intrig s strani posestevnih slovenskih duhovnikov. Vnela se je dehta in razgreti fašisti voditelji so sklenili, da se v tej zadevi obrnejo do osrednjega strankinega vodstva, zahtevajo od vlade točnih ukrepov proti označenim »intrigam«. V Istri kmalu ne bo več tobenega slovenskega in hrvaškega duhovnika.

Za izvoz deželnih pridelkov. Izvozniki sadij in zelenjave so imeli v prostorih trgovske zbornice v Gorici sestanek, na katerem so znova razpravljali o potrebnih ukrepih, da se obnovi izvoz pridelkov in se razvije, da bo tak, kakor je bil v predvojnem času. Sklepi so oddani na metodajna mesta, katerih dolžnost je, pomagati kmetovalcem, da bo dobro razpečal, kar je pridelal s težkim trudom.

Renče. Dne 6. t. m. je bila v Zlatarčevih dvorani prireditve domačih fantov. Na vsopredje je bila deklamacija iz »Divine Comedije«, recitacija iz Cankarjevega »Hlapca Jerneja«, Gogoljev »Revizorja«. Iz tega se vidi, kako resno je kulturno delovanje med našim ljudstvom.

Sikanam brez primere je izpostavljeno naše ljudstvo po raznih krajih po deželi, kjer služujejo taki orožniki, ki imajo posebno veselje, dražiti prebivalstvo, delati mu sitnosti, nagajati, vohuniti okoli in celo društva razpuščati. So taki, ki živijo v očitnem namotju s prebivalstvom, so pa sicer bolj redki tudi taki orožniki, ki so previdni, vlnjuni in vršijo svojo službo lepo v miru in redu. Ljudje imajo take varnostne organe radi in marsikaj orožnik se

pri premestitvi v drugi kraj težko loči od dobrih »drugorodcev«. Zadnji čas je, da dobijo orožniki ukaz za točno pa dostojno vršenje svoje službe. Na odgovornih mestih naj pospešujejo, kako je red in mir tam, kjer posluje preudaren varnostni organ.

V Podsljivsi si je nabavila slovenska prostovoljna požarna bramba novo birtgalnico, ki je ena največjih in najboljših v celotni Roži. Društvo deluje marljivo in ima nov Gasilni dom. Nasprotnikov seveda ne manjka, že radi tega, ker ima društvo slovenski poveljevalni jezik. V društvu vlada vzoren red in uspehi delovanja so vidni. V preteklem mesecu je požarna bramba priredila igro »Vdova Rožinka«, ki je izborno uspela ter se je morala ponoviti. Podsljivsi je svoj čas slovela kot jako zaveden narodni kraj, imela je pevski zbor in vzorno poslujoče delavsko društvo. Naj se vrnejo stari časi!

V Pliberku si preskrbujejo orožniki, železničarji in cariniki meso iz Jugoslavije. Nekdo jih je radi tega v javnosti okrcal in jim očital, da niso patrijoti, pa so mu odgovorili, da mora uradnik pri svoji siabi plači gledati, kje dobi živila ceneje. Sicer pa krijejo svoje potrebe tudi posestniki in gostilničarji v Pliberku iz Jugoslavije. Občina Pliberk in industrija dobivajo premož iz Trbovelj. Potemtakem je ves Pliberk »nepatrijotičen«.

Ciščenje v tržaski občini. Uradni list je objavil odlok, s katerim se raztegnejo odredbe, ki so bile izdane za čiščenje med službenim osebjem milanskega mesta, tudi na mesta Bari, Benetke in Trst. Kakšen bo uspeh?

Skrb za bodočnost Trsta sive lase prizadetim trgovcem in industrijalcem. Zopet se je vrnilo v dvorani tržaške trgovske zbornice veliko zborovanje, na katerem so premetirali položaj pristanišča in stavili predloge, s katerimi bi se premagale težkote, ki jih vstvarja konkurenca. Navzoč je bil tudi prefekt. Takih zborovanj je bilo v Trstu po vojni še nebroj pa doslej niso nič zalega. Promet pada in odstranjuje se upanje na sijajne čase za Trst pod italijansko zastavo!

Promet z lesom v Trstu. Trgovina z lesom je v stalni krizi. Lani je znašal skupni promet 269.158 ton proti 346.734 t. 1925. Leta 1924 je bilo prometa 472.658 ton, leta 1923. 373.446. Leta 1913 je znašal promet 484.508 ton. V splošnoskupnem prometu lanskega leta je udeležben les samo s 5,65 odst., prejšnje leto s 6,34 odst., leta 1924. s 6,10 odst., leta 1923. z 9,17 odst., leta 1913 s 7,89 odst. Izvoza lesa po morju je bilo leta 1913. 225.985 ton, l. 1926 samo 102.435 ton; uvoza po železnici je bilo leta 1913. 239.610, lani pa 155.800.

Trst in Mađarska. Poročilo tržaške trgovske zbornice o njenem delovanju v drugi polovici pr. l. pripoveduje, kako je interesirane kroge vsemirila vest o ponudbi splitske luke za mađarski promet s strani Jugoslavije. Hitro je bila sklicana seja in povabljen je bil tudi mađarski konzul v Trstu. Seja se je razvila v dolgo razpravljanje o jadranskih pristaniščih in sklenilo se je, da se mađarska javnost neudoma poduči s posebnimi članki v novinah, kako sta samo Trst in Reka prikladna za mađarsko pomorsko potrebo. Potem se je peljal generalni tajnik tržaške trgovske zbornice na Reko in tam je bila seja reske trgovske zbornice, v kateri se je izrekla nujnost za soglasno nastopanje obeh pristanišč v prometnih zadevah skupne interesa. Tako vidimo, da so iz Italije prišli članki proti jugoslovenskemu Splitu v mađarske novine. Italijanski trgovski zbornici v Trstu in na Reki sta se potrudili, da sta preprečevali Mađare, kako je v njihovo korist, da se obdržijo na jugoslovenski pristaniščih in na Reki odklanjajo Split pa tudi Trst in so mnjenja, da bo prevladovalo staro mađarsko nagajenje do Reke.

Pritožbe italijanskih uradnikov bivšega režima. V državni upravi v Julijaki Krajini se vodijo poleg rednih imenikov oseboja še posebni imeniki, v katerih so vpisani uradniki, ki so ostali od prejšnjega režima. Ti se pritožujejo, da so zapostavljeni in da napredujejo le uradniki iz starih provinc. Italijanski uradniki iz Primorja pravijo, da so nekateri bivši avstrijski uradniki nevedni, da služijo v Italiji, da bi bilo treba te izločiti, z ostalimi pa se mora pričeti postopati enako kakor z drugimi italijanskimi uradniki. Poslanec Duda ima nalogo, da pripomore italijanskim uradnikom iz Primorja do pravice. On pravi, da so morali senatorji in poslanci »odrešenih dežel« se opetovano intervenirati v posameznih slučajih, ko se je delala krivica uradnikom izpod bivšega režima, ki so dobri Italijani. On pravi, da vlada v nekaterih birokratičnih sferah popolna nevednost o etničnih in političnih razmerah v preteklosti in sedanjosti novih provinc, konfuznost je v onih sferah in lahkomiselnost v presojevanju zadev. Nekoga za služnega uradnika so pahnili iz sedmega na zav. v deveti razred, nekoga drugega so dvakrat odstavili s vodilnega mesta, ker so

INVENTURNA-PRODAJA

HUMANIK čevlje

Celje, Aleksandrova ulica šte. 11
Maribor, Jos. Martinz, Gospodska ul. št. 17.

po primku sodili, da ni Italijan. Pri uradih javnih del se ne smejo postavljati na prva mesta uradniki starega režima. Dva dan predlaga v Rimu spomenice, ki pa nič ne pomagajo. Marsikateri teh italijanskih uradnikov je bil pod Avstrijo goreč irredentovec. Sedaj živja plačilo za svoje nekdaj navdušenja.

Dopisi

LITJA. Pevsko društvo »Lipa« v Litli pridedi »Pevski večer« v nedeljo, dne 13. februarja v restavraciji na pošti. Vstopnina 6 Din za osebo. K obilnemu posetu vabi odbo.

VRHNIKA. V nedeljo, dne 13. t. m. se vrši zaključno predavanje g. dr. Bajčiča v »Jan tarju«. Začetek točno ob 3. popoldne. Upamo, da bo to velenjalno predavanje še bolj obiskano kot dosedanja. SDS.

ST. JANŽ NA DRAVSKEM POLJU. Tukaj so se vršile pretekli teden duhovne vaje. Kdor je poslušal te pridige in potem trezno razmišljal, je gotovo prišel do zaključka, da bodo duhovniki s takimi božji besedami izgubili vse spoštovanje med ljudstvom na deželi. Zdar pa čujta, kaj je govoril mlajši pater prižnice. Prvi dan je vzval na program SDS in Radiča, po katerem pa se ni prehuo odrihal, drugi dan pa je imel na programu radikale. Obkladal jih je s takimi primki, da so se ljudje kar zgrajali v cerkvi in na potu domov. Popoldne so prišli na vrsto še socialisti. Ljudje kar niso verjeli, da se sploh sme kaj takega govoriti v hiši božji. Čudno se nam zdi, da klerikalci še sedaj, ko so se zvezali z radikali in z njimi stopili v vladu, odrihajo po svojih zavezanih in to še v cerkvi. Radovedni smo, kam bomo prišli, če nas bodo v verskem duhu na tak način vzgajali.

SEVNICA. Sevnški SIK je priredil v nedeljo, dne 6. februarja v dvorani hotela Triglav zaključni plesni venček svoje plesne šole pod pokroviteljstvom gospe J. Verbičeve. Uspeh je bil sijajen. Plesne točke so se izvajale dokaj precizno in elegantno, za kar gre vse priznanje gosp. Avgustinčiču. K moralnemu in gnetnemu uspehu je predvsem pripomogla obitelj Verbičeva. Hvala tudi g. Zupancu, ki nam daje krasno dvorano na razpolago brezplačno in poskrbi za dobro kapljico in prigrizek po najnižji ceni.

ORMOŽ. Okrajni zastop ormoški je priredil dne 23. 24. in 25. januarja kmetijski tečaj. Prodavalca sta: gg. prof. ing. Koprivšek in prof. ing. Simončič iz kmetijske šole št. Jurij ob juž. žel. o raznih panogah kmetijstva; g. okrajni ekonom Zupanc o sadjarstvu, obdelovanju vinogradov in o kletarstvu ter tukašnji drž. živinozdravniki g. Serbec o prvi pomoči domačim živalim ob boleznih in nergodah. Vse tri dni je bil ta-

čaj nepričakovano dobro obiskan in se ga je vsak dan udeležilo čez 60 gospodarjev in kmetijskih mladine, kateri je bil tečaj v prvi vrsti namenjen. Zanimanje za tečaj je bilo vsestransko in le je želeli, da okr. zastop posegali naši kmetijski gospodarji in fantje. Od 12. januarja dalje se vrši v Ormožu v prostorih, ki jih je dalo na razpolago okrajnemu zastopu »Kletarsko društvo« gospodinjki tečaj, katerega poseča 24 kmetijskih deklek. Tečaj vodi gospa Elza Premru s pomočnico gđ. Erno Mlakar. Za tečaj se je prijavilo toliko deklek, da se bodo morale razdeliti na tri tečaje.

LAŠKO. Dopis v »Slovenca« z dne 4. t. m. pod naslovom: Reparatija krivice, iz katerega se posnema, da namerava minister g. dr. Kulovec premestiti tukašnjega veterinarja g. Čudna ter na njegovo mesto zopet postaviti g. dr. Jerina, je vzbudil med prebivalstvom veliko ogorčenje. Izrazil pristiži SLS ogorčeno protestiralo proti temu koraku g. ministra, ki bi s tem javno dokazal, da vlada SLS preganja sposobne, med ljudstvom priljubljene in nepolitične državne uradnike, samo da ustreže »svojim strankarskim uradnikom«. Prizadeti prebivalci sreza Laško so ne oziirale se na strankarstvo takoj sestavili sledečo protestno vlogo: Gospodu ministru poljoprivrede in vode v Beogradu: Podpisani prebivalci sreza Laško odločno protestiramo proti premestitvi srezkega veterinarja g. Fr. Čudna iz sreza Laško iz sledečih razlogov: 1) Imenovani si je pridobil simpatije med prebivalstvom vsled svoje visoke strokovne sposobnosti, ktr je izkazal v večih slučajih pri zdravljenju obolenih živine. 2) Vled njegove požrtvovalnosti, ker je bil v vsakem slučaju in ob vsakem času prizadejen rade volje na razpolago. 3) Ima razumevanje in zna ceniti gnetno stanje posestnikov, kar je v mnogih slučajih dokazal s tem, da je delal in se žrtvoval pri slabo situiranih brezplačno. 4) Osebito pa vsled tega, ker postopa docela nestrankarsko in smatra za svojo glavno nalogo, da povzdigne živinorejo v srezu, kar so njegovi predniki »političari« v glavnem zanemarjali. Z ozirom na gori navedene razloge prosimo podpisani, da g. minister upošteva našo prošnjo in eventualno premestitev gori navedenega gospoda prepreči oziroma silita. Javnost z napetostjo pričakuje odločitev g. min. dr. Kulovca. V slučaju, da se bo premestitev g. Čudna izvršila, se bo sedanja vlada lahko zigosala kot »batinaška«, ki preganja sposobne in nepolitične uradnike, samo da ustreže svojim političnim eksponentom.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

Priporoča se
MAST znamke J.P.
 lastni izdelek trdike
Evald Popovič, Ljubljana.
 Cena nizka blago izborno.
 Razpošilja se v sodih po 50, 100 in 200 kg.
PREKAJENO MESO
 vedno v zalogi, po izvanredno nizki ceni

Drobtine

× Dve ekskomunikacijski buli. »Europa Press« javlja, da ležita na papeški nuncijaturi v Parizu pripravljene dve ekskomunikacijski buli, ki sta namenjeni za rojalističnega voditelja Léona Daudeta in Charlesa Maurrasa. Nuncijatura doslej še ni dostavila izobčitvenih dokumentov. Papeški nuncij bi skušal oba moža pozvati, naj se podvržeta papeževemu pozivu na spravo, in šele če bosta odpovedala pokorščino, bo proglašeno javno izobčenje.

× Smrt bivšega avstrijskega generala. V Beljaku je umrl v nedeljo ob 3. popoldne bivši poveljnik 10. avstrijske armade infanterijski general Karel Scotti. Bil je šef generalnega štaba pri vojaškem poveljstvu v Gradcu ter je pozneje prevzel infanterijsko brigado pri Gorici. Leta 1915. je vodil vojaško oddelke v Beljaku, poveljeval je oddelkom, ki so branili mostičke pri Tolmini, branil je ozemlje od Krna do Avč ter naposled pomagal poditi Italijane proti Plavi. Po vojni je živel general Scotti v Beljaku kot zasebnik.

× Pretresljiva rodbinska tragedija. V dolavskem predmestju Varšave so našli v torek 25letnega delavca Stefana Maslanke ustreljenega, zraven njega pa čeno, tačo, svako in svaki. Polcija je uvela preiskavo in ugotovila, da je vsa rodbina žive la v težkih gnetnih razmerah. Zato je Maslanek sklenil, da napravi bedi nasilen konec. Najprej je ustrelil tačo v spanju, potem pa ostale svoje, nakar si je sam pogoltnil krogljo v glavo.

× Zadržni avstrijski zunanji minister — trgovca s pohištvo. Zadnji a.o. zunanji minister grof Otokar Czernin je postal trgovca s pohištvo. Kdor želi podpreti njegovo podjetje, naj piše njegovemu financierju Natanu Eidingeru ali pa družbi Dea na Dunaj, I. okraj.

× Novi načrti dr. Eckenerja. Berlinaka »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Rige, da je ponudil dr. Eckener zrakoplovno društvo v Leningradu zračno ladjo za polet čez polarne kraje. Polet naj bi ne vršil preko arktičnih ozemelj in zrakoplovi naj bi pasirali nekatere doslej še ne raziskane in neznane otoke, ter se slednjič podali čez severni tečaj in pristali na Aljaski.

